

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista sekä vesiliikennelain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista.

Ehdotetun lain tarkoituksena on suojella ihmisten turvallisuutta ja terveyttä sekä omaisuutta ja ympäristöä huviveneiden, vesiskoottereiden ja niiden varusteiden vaarallisilta ominaisuuksilta sekä huviveneiden ja vesiskoottereiden moottoreiden pakokaasu- ja melupäästöiltä.

Laissa olisivat säännökset huviveneille, vesiskoottereille ja niiden varusteille asetettavista suunnittelua ja rakentamista koskevista vaatimuksista sekä huviveneiden ja vesiskoottereiden moottoreille asetettavista pakokaasu- ja melupäästöjä koskevista vaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden arvioinnista ja sen osoittamisesta. Esityksellä pan-taisiin täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi huviveneitä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnol-listen määräysten lähentämisestä annetun di-rectiivin muuttamisesta. Samalla uuteen la-kiin otettaisiin sellaiset nykyisin eräiden hu-viveneiden turvallisuudesta annettuun ase-tukseen sisältyvät säännökset, jotka perustus-

lain mukaan kuuluvat lakitasolle. Tarkemmat säännökset tuotteille asetettavista vaatimuk-sista ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnista annettaisiin valtioneuvoston asetuksella.

Lakiin ehdotetaan otettaviksi myös huvive-neiden ja muiden edellä mainittujen tuotteiden markkinavalvontaa koskevia säännöksiä. Laissa säädettäisiin, mitä toimivaltuuksia ja valvontakeinoja Merenkululaitoksella olisi tuotteita valvoessaan oikeus käyttää. Lisäksi säädettäisiin valmistajan, valtuutetun edusta-jan ja markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön velvollisuuksista. Nämä säännökset pohjautuisivat kulutustavaroiden ja kulutta-japalvelusten turvallisuudesta annetun lain vastaaviin säännöksiin. Laissa säädettäisiin myös tulliviranomaisen valvontaan liittyvistä velvollisuuksista sekä poliisin velvollisuu-desta antaa virka-apua.

Vesiliikennelakiin ehdotetaan tehtäväksi uuden lain johdosta tarvittavat muutokset.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mah-dollisimman pian sen jälkeen kun ne on hy-väksytty ja vahvistettu.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYSLUETTELO.....	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Johdanto.....	4
2. Nykytila	4
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö	4
Huviveneiden ja muiden vesikulkuneuvojen vaatimustenmukaisuus.....	4
Markkinavalvonta.....	5
2.2. Kansainvälinen kehitys sekä EU:n ja ulkomaiden lainsäädäntö	6
2.3. Nykytilan arviointi	7
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	7
3.1. Tavoitteet.....	7
3.2. Keskeiset ehdotukset	7
4. Esityksen vaikutukset.....	8
4.1. Taloudelliset vaikutukset.....	8
Julkistaloudelliset vaikutukset.....	8
Vaikutukset elinkeinoelämään ja kotitalouksille	9
4.2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	9
4.3. Ympäristövaikutukset.....	10
5. Asian valmistelu.....	10
6. Riippuvuus kansainvälisistä velvoitteista.....	11
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	11
1. Lakiehdotusten perustelut	11
1.1. Laki eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista	11
1 luku. Yleiset säännökset	11
2 luku. Tuotteiden vaatimustenmukaisuus.....	13
3 luku. Markkinavalvontasäännökset.....	17
4 luku. Erinäiset säännökset	21
1.2. Vesiliikennelaki.....	22
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	23
3. Voimaantulo.....	23
4. Suhde perustuslakiin ja käsittelyjärjestys.....	23
LAKIEHDOTUKSET.....	25
eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista.....	25
vesiliikennelain muuttamisesta	36

LIITE 1	37
RINNAKKAISTEKSTI	37
vesiliikennelain muuttamisesta	37
LIITE 2	38
ASETUSLUONNOS	38
huviveneiden ja vesiskoottereiden turvallisuudesta ja melupäästöistä sekä huvi- veneisiin ja vesiskoottereihin asennettavien moottoreiden melu- ja pakokaasu- päästöistä	38

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Huviveneitä koskevista vaatimuksista säädetään tällä hetkellä vesiliikennelaissa (463/1996) ja eräiden huviveneiden turvallisuudesta annetussa asetuksessa (464/1996), jäljempänä huviveneasetus. Säännökset perustuvat huviveneitä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 94/25/EY, jäljempänä huvivenedirektiivi. Huviveneitä ovat vähintään 2,5 ja enintään 24 metrin pituiset veneet, jotka on tarkoitettu käytettäväksi urheilussa ja vapaa-ajan viettämisessä.

Huviveneiden ja niiden varusteiden vaatimustenmukaisuutta koskevat säännökset ovat pääosin huviveneasetuksessa.

Huvivenedirektiiviä muutettiin vuonna 2003, jolloin direktiivin piiriin otettiin myös vesiskootterit sekä huviveneiden ja vesiskoottereiden moottorit. Kansallista lainsäädäntöä on tarpeen muuttaa direktiivin muutoksen täytäntöönpanemiseksi. Koska huviveneasetus sisältää säännöksiä, jotka nykyisen perustuslain mukaan tulisi siirtää lakitasolle ja koska lainsäädännön selkeyden vuoksi on syytä pitää vesiliikennelaki kaikkia vesikulkuneuvoja koskevana yleislakina, esityksessä ehdotetaan annettavaksi uusi laki eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista, jäljempänä huvivenelaki.

Uudessa laissa olisivat huvivenedirektiivin ja sen muutosdirektiivin täytäntöönpanosta johtuvat lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset. Lisäksi laissa olisivat säännökset huviveneitä ja muita huvivenedirektiivissä tarkoitettuja tuotteita koskevasta markkinavalvonnasta. Tarkoituksena on myös, että huviveneasetus kumottaisiin ja tarkemmat säännökset vaatimustenmukaisuudesta ja sen arvioinnista annettaisiin uudella valtioneuvoston asetuksella, joka tulisi voimaan samaan aikaan ehdotetun lain kanssa.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Huviveneiden ja muiden vesikulkuneuvojen vaatimustenmukaisuus

Vesiliikennelaki tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1996. Vesiliikennelain tarkoituksena on sekä vesiliikenteen turvallisuuden edistäminen että vesikulkuneuvojen käytöstä aiheutuvien ympäristö- ynnä muiden haittojen ehkäiseminen. Vesiliikennelaki sisältää vesillä liikkujaa, vesikulkuneuvoja ja niiden varusteita sekä vesillä liikkumista koskevia säännöksiä.

Vesiliikennelakia sovelletaan vesikulkuneuvoihin, joilla tarkoitetaan veteen tukeutuvia ja vesillä liikkumiseen tarkoitettuja kulkuvälineitä ja laitteita. Perinteisten veneiden lisäksi lain soveltamisalaan kuuluvat esimerkiksi vesiskootterit ja ilmatyynyalukset. Kauppamerenkulkuun käytettäviin aluksiin sovelletaan vesiliikennelain säännöksiä kuitenkin vain siltä osin kuin niistä ei erikseen säädetä merilaissa (674/1994) tai alusturvallisuuden valvonnasta annetussa laissa (370/1995) taikka muualla laissa.

Vesikulkuneuvoja ja niiden varusteita koskevista vaatimuksista on säädetty vesiliikenneasetuksessa (124/1997) ja merenkulkuhallituksen vesikulkuneuvojen varusteista 23 päivänä huhtikuuta 1997 antamassa päätöksessä. Tarkemmat säännökset huviveneille ja

niiden varusteille asetetuista vaatimuksista on annettu huviveneasetuksella.

Huviveneasetus on annettu huvivenedirektiivin täytäntöönpanemiseksi. Huviveneasetuksessa säädetään muun muassa vaatimustenmukaisuuden toteamisesta ja ilmoitetuista laitoksista, huviveneen ja tiettyjen varusteiden markkinoille saattamisesta ja käyttöön ottamisesta, olennaisista vaatimuksista, näytteille asettamisesta, osittain valmiista huviveneestä, liitettävästä varusteesta ja CE-merkinnästä.

Markkinavalvonta

Vesiliikennelain 23 §:n mukaan Merenkululaitokselle kuuluu vesiliikennelain yleinen valvonta. Lisäksi huviveneasetuksen 12 §:ssä säädetään, että asetuksen noudattamista valvoo Merenkululaitos.

Vesiliikennelaisissa ja huviveneasetuksessa on vain muutamia suoraan markkinavalvontaa koskevia säännöksiä. Vesiliikennelain 10 §:n mukaan valtioneuvostolla on oikeus valmistajaa tai maahantuojaa kuultuaan kieltää vesikulkuneuvon, moottorin, varusteen tai tarvikkeen maahantuonti, valmistus, markkinointi ja käyttö tai rajoittaa niitä, jos on perusteltua syytä epäillä, että vesikulkuneuvo tai sen moottori, varuste tai tarvike saattaa vaarantaa henkilöiden, tavaroiden tai ympäristön turvallisuuden tai terveyden. Tätä mahdollisuutta ei ole käytännössä koskaan käytetty.

Huviveneasetuksen 11 §:n 1 momentin mukaan Merenkululaitos voi ryhtyä toimenpiteisiin veneen tai varusteen markkinoille saattamisen rajoittamiseksi tai kieltämiseksi taikka markkinoilta poistamiseksi, jos valmistaja tai yhteisöön sijoittautunut valmistajan edustaja ei noudata Merenkululaitoksen antamia määräyksiä, jotka liittyvät CE-merkinnän tekemisen epäasianmukaisuuteen. Mahdollisuutta on käytetty suullisen toimenpidekehotuksen antamiseen. Tarkempien valvontakeinojen puuttuessa Merenkululaitos ei kuitenkaan ole voinut ryhtyä muihin toimenpiteisiin, jos kehotusta ei ole noudatettu.

Edellä mainitut markkinavalvontasäännökset liittyvät huvivenedirektiivin täytäntöönpanoon. On huomioitava, että vaikka huvivene-

enedirektiivissä ei säädetä varsinaisista markkinavalvontakeinoista, direktiivin täytäntöönpanon katsotaan edellyttävän, että kansallisilla markkinavalvontaviranomaisilla on käytössään tehokkaat keinot valvonnan toteuttamiseksi. Kansallisilta markkinavalvontaviranomaisilta edellytettäviä toimia selvitetään muun muassa Euroopan yhteisöjen komission laatimassa uuteen lähestymistapaan ja kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan perustuvien direktiivien täytäntöönpanossa.

Markkinavalvontavelvollisuuksista huolimatta Merenkululaitokselle ei nykyisessä lainsäädännössä ole annettu valvontakeinoja markkinavalvonnan käytännön toteuttamiseksi, eivätkä säännökset tämän vuoksi ole käytännössä toimineet tarkoitetulla tavalla. Säännösten ei voida myöskään katsoa olevan riittäviä huvivenedirektiivistä johtuvien valvontavelvollisuuksien täytäntöönpanemiseksi.

Kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annettu laki (75/2004) tuli voimaan 16 päivänä helmikuuta 2004. Lain 2 ja 12 §:stä seuraa, että Merenkululaitoksen on kulutustavaroita valvoessaan noudatettava lain niitä säännöksiä, jotka koskevat elinkeinoharjoittajien velvollisuuksia sekä valvontaviranomaisen toimivaltuuksia ja oikeuksia. Edellytyksenä tälle on, että muussa lainsäädännössä ei ole säännöksiä, joita noudattamalla päästään vähintään samaan turvallisuustasoon. Hallituksen esityksessä yleistä tuoteturvallisuutta koskevan lainsäädännön muuttamisesta (HE 127/2003 vp) korostetaan kuitenkin sitä, että eri sektorien turvallisuusasioita koskevat lainsäädännöt on syytä täydentää vastaamaan kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain säännöksiä. Lisäksi mainitun lain säännökset ovat sovellettavissa vain silloin, kun on kyse kulutustavaroista.

Se, että Merenkululaitoksen asema markkinavalvontaa suorittavana viranomaisena on puutteellisesti säännelty, on aiheuttanut useita käytännön ongelmia. Voimassa olevan vesiliikennelain mukaan ainoa valvontakeino on se, että valtioneuvosto voi kieltää maahantuonnin, valmistuksen, markkinoinnin ja käytön tai rajoittaa sitä. Jotta valtioneuvosto tekisi edellä mainitun päätöksen, tulee olla

perusteltua syytä epäillä, että on olemassa vaara henkilöiden, tavaroiden tai ympäristön turvallisuudelle tai terveydelle. Käytännössä esiintyvät ongelmat eivät kuitenkaan yleensä täytä edellä mainittua vaatimusta. Pienempien puutteiden osalta, esimerkiksi kun huomataan, että omistajan käsikirja tai vaatimustenmukaisuusvakuutus puuttuu, Merenkululaitoksella ei ole käytössään tehokkaita markkinavalvontakeinoja.

Huomiota on kiinnitetty myös siihen, että tulliviranomaiselle ei kansallisessa lainsäädännössä ole säädetty tehtäväksi valvoa huviveneiden maahantuontia. Vaikka tulliviranomainen valvoo tuotteiden maahantuontia kolmansista maista tuotavien tuotteiden tuoteturvallisuutta koskevien säännöstenmukaisuuden tarkastamisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 nojalla, on tulliviranomaisen huviveneitä koskevan valvontavollisuuden nimenomaisen kansallisen säännöksen puuttuessa katsottu olevan epäselvä. Tilanne on ongelmallinen, koska Suomen markkinoille tulee huviveneitä myös Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelta. Valvonnan puuttuessa esiintyy jossain määrin laitonta maahantuontia ja veneitä tuodaan maahan ilman vaadittavaa CE-merkintää.

2.2. Kansainvälinen kehitys sekä EU:n ja ulkomaiden lainsäädäntö

Huvivenedirektiivi annettiin 16 päivänä kesäkuuta 1994. Se tuli täysimääräisesti voimaan kesäkuussa 1998 neljän vuoden siirtymäajan jälkeen. Direktiivin tarkoituksena on purkaa tekniset kaupan esteet yhtenäistämällä eri jäsenvaltioiden lainsäädännöt siltä osin kuin ne koskevat huviveneiden turvallisuusominaisuuksia.

Huvivenedirektiivi sisältää säännöksiä muun muassa huviveneiden ja niiden varusteiden olennaisista turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden arvioinnista, ilmoitettavista laitoksista ja CE-merkinnästä. Huvivenedirektiivi edellyttää myös, että jäsenvaltioiden tulee toteuttaa väliaikaisia toimenpiteitä huviveneiden sekä niiden varusteiden markkinoille saattamisen ja käytön rajoittamiseksi ja kieltämiseksi, jos nämä tuotteet saattavat vaarantaa ihmisten turvallisuuden

tai terveyden taikka omaisuuden tai ympäristön.

Euroopan neuvoston ja parlamentin direktiivi 2003/44/EY huviveneitä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annetun direktiivin 94/25/EY muuttamisesta, jäljempänä huvivenedirektiivin muutos, annettiin 16 päivänä kesäkuuta 2003. Muutoksella huvivenedirektiivi laajennettiin koskemaan myös vesiskoottereita, jotta näitä koskevat tekniset kaupan esteet voitaisiin purkaa. Lisäksi direktiiviin otettiin säännökset huviveneiden ja vesiskoottereiden sekä näiden moottoreiden pakokaasu- ja melupäästöjen rajoittamisesta.

Pakokaasu- ja melupäästöjen rajoittamisen taustalla on huoli pakokaasu-, melu- ja hiukaspäästöjen vaikutuksista ihmisten terveyteen ja ympäristöön. Huviveneiden pakokaasupäästöt aiheuttavat sekä ilman että vesien saastumista. Vaikka huviveneiden päästöt ovatkin hyvin pieniä verrattuna suurimpien päästölähteiden kokonaispäästöihin, on huomioitava, että huviveneitä käytetään yleensä hyvissä sääoloissa ja pääasiallisesti viikonloppuisin. Tällöin päästöjen määrä voi hetimitäin kohota merkittäväksi. Ympäristömelun vakaviin haittoihin taas kuuluu sen ihmisiä häiritsevä ja ärsyttävä vaikutus. Hiljaiset virkistysalueet ovat tärkeä ja harvinainen luonnonvara, jota tulee suojella. Koska moottoriveneitä käytetään usein virkistysalueilla, veneet aiheuttavat helposti meluhaittoja. Hetimitäinen melu saattaa tavallisesti rauhallisella alueella häiritä myös herkkää elämistöä. Erityisesti vesiskootterit ja muut vastaavatyypiset laitteet on todettu haitallisiksi luonnonvaraisten eläinten kannalta laitteiden suuren nopeuden, arvaamattomien liikkeiden ja niiden aiheuttaman melun takia. Koska vesiskootterit ja niitä vastaavat laitteet ovat pienikokoisia ja helposti ohjattavia, niillä pääsee myös syrjäisille alueille ja mataliin vesiin, jotka ovat usein kalojen ja luonnonvaraisten eläinten pesimis- ja lisääntymispaikkoja.

Rajoitusten taustalla on lisäksi se, että huviveneiden, vesiskoottereiden ja niiden moottoreiden melu- ja pakokaasupäästöjen rajoittamisesta oli jo aiemmin joissakin jäsenvaltioissa voimassa säännöksiä, joiden epäiltiin vaikuttavan näiden tuotteiden vapaaseen liik-

kuvuuteen ja muodostavan kaupan esteitä Euroopan yhteisön alueella.

Huvivenedirektiiviä on lisäksi muutettu EY:n perustamissopimuksen 251 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisissa säädöksissä säädetyn täytäntöönpanovallan käytössä komissiota avustavia komiteoita koskevien sääntöjen mukauttamisesta neuvoston päätökseen 1999/468/EY annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003, jossa säädetään tietyistä huvivenedirektiivin 6 artiklassa säädettyä komitologiamenettelyä koskevista muutoksista.

Muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa huvivenedirektiivi on pääsääntöisesti pantu kansallisesti täytäntöön siten, että lainsäädännössä on yksilöity myös markkinavalvontaviranomaiset sekä niiden oikeudet ja velvollisuudet.

2.3. Nykytilan arviointi

Huvivenedirektiivi on lähes kokonaisuudessaan pantu kansallisesti täytäntöön huviveneasetuksella. Tämä asetus sisältää sellaisia säännöksiä, joista tulisi nykyisen perustuslain mukaan säätää lailla. Perussäännökset olennaisista vaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden arvioinnista, CE-merkinnästä ja ilmoitetusta laitoksesta puuttuvat lakitasolta. Tämä ei ole yhdenmukaista perustuslain 80 §:n 1 momentin kanssa, jonka mukaan yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lailla.

Valvontaviranomaisesta ja markkinavalvonnasta on säädetty riittämättömästi sekä vesiliikennelaisissa että huviveneasetuksessa. Merenkululaitoksella ei ole käytössään tosiasiallisia valvontakeinoja. Merenkululaitoksen tarkastajalla ei myöskään ole mahdollisuutta pyytää virka-apua poliisilta silloin kun se olisi tarpeen valvontatehtävän suorittamiseksi. Lisäksi se, ettei tulliviranomaiselle ole nykyisessä lainsäädännössä säädetty tehtäväksi valvoa huviveneiden maahantuontia, on koettu puutteena. Tehokkaan markkinavalvonnan toteuttamiseksi on siten välttämättöntä lisätä asiaa koskevat säännökset lakitasolle.

Huvivenedirektiivin muutos edellyttää joihtakin tuotteiden vaatimustenmukaisuuteen ja sen arviointiin liittyviä säädösmuutoksia.

Myös Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1882/2003 tulee ottaa huomioon huvivenedirektiivin määritelmässä, vaikka sillä ei olekaan asiallista vaikutusta lainsäädännön sisältöön.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on saattaa kansallinen lainsäädäntö huvivenedirektiivin muutoksen vaatimuksia vastaavaksi. Muutoksilla pyritään huviveneiden ja muiden huvivenedirektiivissä tarkoitettujen tuotteiden turvallisuuden ja ympäristön suojelun tason paraneamiseen. Näiden muutosten yhteydessä pyritään asiaa koskevat voimassa olevat säännökset saattamaan perustuslain vaatimusten mukaisiksi. Lisäksi tavoitteena on lainsäädännön rakenteellinen selkiyttäminen.

Esityksellä pyritään selkiyttämään Merenkululaitoksen roolia markkinavalvontaviranomaisena ja antamaan sen käyttöön tehokkaita markkinavalvontakeinoja, mikä myös osaltaan edistää huviveneiden ja muiden tuotteiden turvallisuutta.

3.2. Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista. Tällöin pelkästään huviveneitä ja vesiskoottereita koskevat säännökset eriytettäisiin vesiliikennelaisista. Kaikkia vesikulkuneuvoja koskevat säännökset olisivat siten vesiliikennelaisissa ja huviveneitä ja vesiskoottereita koskevat erityissäännökset omassa laissaan. Tämä olisi tarkoituksenmukaista lainsäädännön selkeyden kannalta.

Ehdotetussa laissa olisivat huvivenedirektiivin ja sen muutoksen täytäntöönpanosta johtuvat kansalliset säännökset sekä lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaa koskevat säännökset. Säännökset koskisivat huvivenedirektiivin muutoksen edellyttämällä tavalla huviveneiden lisäksi vesiskoottereita, tiettyjä varusteita sekä huviveneiden ja vesiskoottereiden moottoreita.

Laissa olisivat perussäännökset tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta. Tuotteella tar-

koitettaisiin huvivenedirektiivin mukaisesti huvivenettä, keskeneräistä huvivenettä, vesiskootteria, moottoria ja varustetta. Tuotteella tarkoitettaisiin venettä ja moottoria lisäksi silloin, kun siihen on tehty merkittävä muutos. Lakiin otettaisiin säännökset olennaisista vaatimuksista ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnista sekä CE-merkinnästä ja ilmoitustuista laitoksista.

Esityksessä ehdotetaan, että lakitasolla yksilöitäisiin Merenkululaitoksen valvontatehtävät ja valvontakeinot. Markkinoille saattamisen ja käyttöönoton valvontaa koskevat säännökset vastaisivat pitkälti kulutustavaroitten ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain viranomaisten toimivaltuuksia ja oikeuksia koskevia säännöksiä.

Lisäksi tuotteen valmistajalle, valtuutetulle edustajalle ja markkinoille saattamisesta vastaavalle henkilölle säädettäisiin uusia velvollisuuksia. Edellä mainittujen tahojen tulisi muun muassa ilmoittaa Merenkululaitokselle, jos ne saavat tietoonsa, että tuote voi aiheuttaa vaaraa ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle sekä antaa markkinoinnin yhteydessä kuluttajille tietoja tuotteeseen liittyvistä vaaroista.

Laissa olisi säännös tulliviranomaisen valvontavelvollisuudesta tuotteiden Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelta tapahtuvan maahantuonnin osalta. Valvonnan käytännön toteuttamiseksi poliisille säädettäisiin velvollisuus antaa Merenkululaitokselle ja tulliviranomaiselle virka-apua ehdotetussa laissa tai sen nojalla säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Samaan aikaan hallituksen esityksen valmistelun kanssa on valmisteltu valtioneuvoston asetusta, jossa säädettäisiin osittain samoista asioista kuin voimassa olevassa huviveneasetuksessa lukuun ottamatta niitä säännöksiä, jotka on tarkoitus siirtää lakiin. Valtioneuvoston asetuksella pantaisiin täytäntöön myös huvivenedirektiivin muutoksen vesiskoottereita sekä pakokaasu- ja melupäästöjä koskevat tarkemmat säännökset. Valtioneuvoston asetus on tarkoitus saattaa voimaan samaan aikaan esitykseen sisältyvien lakiehdotusten kanssa. Voimassa oleva huviveneasetus ehdotetaan kumottavaksi.

Vesiliikennelakiin ehdotetaan tehtäväksi

uuden lain johdosta tarvittavat tarkistukset.

Esityksessä ehdotetut säännökset kuuluvat Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 ja 27 §:n nojalla.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Julkistaloudelliset vaikutukset

Ehdotetussa laissa säädettyjen uusien tehtävien hoitaminen lisää sekä Merenkululaitoksen että tulliviranomaisen tehtäviä.

EY-lainsäädäntö edellyttää jäsenmailta markkinavalvontaa. Muutokset uuden menettelytavan direktiiveissä tulevat tiukentamaan valvonnan vaatimuksia ja laajuutta. Markkinavalvonnan osalta voidaan viitata myös SOGS-työryhmän (Senior Officials Group of Standardization and Conformity Assessment Policy) raporttiin (N426, 26.10.2001), jossa komissio esittää, että jokaisen direktiivin valvonnan osalta jäsenvaltioissa tulisi olla yhdestä kolmeen valvontaa suorittavaa henkilöä miljoonaa asukasta kohden. Suomen panostus markkinavalvontaan tulisi myös suhteuttaa siihen, että Suomessa on maailman tihein venekanta. Veneitä on yksi kappaletta seitsemää henkilöä kohden.

Jos valvontaviranomaisella ei ole riittäviä resursseja ylläpitää korkeaa valvontatasoa, johtaa tämä siihen, että turvallisuutta vaarannetaan niin kansallisesti kuin sisämarkkinoilla ja samalla avataan mahdollisuus epärehelliseen kilpailuun.

Merenkululaitoksen nykyiset resurssit eivät ole riittävät edes tällä hetkellä sen tehtäväksi annetun valvonnan suorittamiseen, vaan huviveneiden riittävän valvonnan suorittamiseksi tarvittaisiin yksi henkilötyövuosi lisää. Esimerkiksi huviveneen, jossa esiintyy vähäistä suurempia puutteellisuksia, vaatimustenmukaisuuden arvioinnin oikeellisuuden tutkimiseen, veneen tarkastamiseen ja muihin valvontatoimenpiteisiin kuluu keskimäärin 100 tuntia. Merenkululaitoksella on vuosittain useita kymmeniä tapauksia tutkittavanaan. Tehokkaan valvonnan toteuttamiseksi veneitä tulisi valvoa määrällisesti nykyistä enemmän. Ehdotetut markkinavalvon-

tasäonnokset lisäävät työmäärää myös huviveneiden osalta. Lisäksi uusien valvottavien tuotteiden aiheuttama resurssitarve Merenkululaitoksen osalta on yksi henkilötyövuosi. Kaikkiaan Merenkululaitoksen resurssitarve on siten kaksi henkilötyövuotta. Yhden henkilötyövuoden palkkakustannus on noin 55 000 euroa, ja kokonaiskustannus noin 70 000 euroa, jolloin kahden henkilötyövuoden kokonaiskustannus olisi vuositasolla noin 140 000 euroa. Vuoden 2005 osalta kustannus olisi noin 70 000 euroa.

Myös tulliviranomaiselle aiheutuu ehdotetusta laista jonkin verran lisääntyneitä tehtäviä, kun tulliviranomaisen tehtäväksi säädetään valvoa tuotteiden kolmansista maista tapahtuvaa maahantuontia. Koska käytännössä kyse on CE-merkinnän ja asiakirjojen pisto-koeluontoisista tarkastuksista, jotka hajaantuvat tulliviranomaisen eri toimipisteiden kesken, arvioidaan tässä vaiheessa, että tehtävät pystytään hoitamaan olemassa olevilla resursseilla.

Ehdotetun lain 32 §:ssä säädettäisiin valvonnasta perittävistä maksuista. Pykälän mukaan Merenkululaitos voisi periä valmistajalta, valtuutetulta edustajalta tai markkinoille saattamisesta vastaavalta henkilöltä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) tarkoitettua omakustannusarvon mukaisen maksun niistä tarkastuksista, jotka ovat olleet tarpeen Merenkululaitoksen ryhdyttyä ehdotetun lain 22—30 §:ssä tarkoitettuihin valvontatoimipisteisiin. Omakustannusarvon mukaisista julkisoikeudellisista maksuista säädetään Merenkululaitoksen maksullisista suoritteista annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen (1399/2004) 3 §:ssä. Pykälän mukaan kotimaanliikenteen ja kalastusalusten tarkastuksista perittävä tuntiveloitus on 138 euroa ensimmäiseltä aloitetulta tunnilta sekä sen jälkeen jokaiselta aloitetulta puolelta työtunnilta 69 euroa. Ehdotetun lain mukaisista tarkastuksista perittävät maksut lisättäisiin kyseiseen asetukseen ja tuntiveloitus olisi edellä mainittua luokkaa. Tarkastuksia, joihin ehdotettu pykälä soveltuisi, arvioidaan olevan muutamia kappaleita vuodessa. Koska valvottavien tuotteiden määrä kuitenkin lisääntyy ehdotetun lain myötä, on tässä vaiheessa vaikea arvioida tarkemmin tarkastuksista perittävien maksujen tuottoa. Lisäksi

suoritettavien tarkastusten määrä tulee riippumaan siitä, saadaanko Merenkululaitokselle lisää resursseja. Olemassa olevilla resursseilla maksujen tuoton arvioidaan olevan alle 10 000 euroa vuodessa. Jos Merenkululaitos käyttää kaksi henkilötyövuotta nykyistä enemmän markkinavalvontaan, tulojen arvioidaan olevan enintään 30 000 euroa vuodessa. Tällöin valtionaloudellinen kokonaiskustannusvaikutus olisi 110 000 euroa vuodessa.

Merenkululaitos käyttää tällä hetkellä noin yhden henkilötyövuoden huviveneiden markkinavalvontaan. Suuri osa tästä on viranomaistyötä, kuten tiedottamista, opastusta ja EU:n jäsenvaltioiden markkinavalvontayhteistyötä, joka ei ole laskutettavaa.

Vaikutukset elinkeinoelämään ja kotitalouksille

Uusien pakokaasu- ja melupäästöjä koskevien vaatimusten käyttöönotto aiheuttaa yrityksille kustannuksia, jotka johtuvat uusista raja-arvoista, käyttöönoton aikataulusta sekä vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn täytäntöönpanosta. Kustannukset kuitenkin jakaantuvat pitkälle aikavälille. Lisäksi valmistajat hyötyvät yhdenmukaistamisesta siten, ettei enää ole tarvetta valmistaa eri jäsenvaltioiden vaatimusten mukaisia moottoreita. Käytännössä uusilla säännöksillä arvioidaan olevan vain hyvin vähäistä vaikutusta elinkeinoelämään, sillä Suomessa ei juurikaan valmisteta säännösten soveltamisalaan kuuluvia moottoreita.

Uudet vaatimukset tulevat todennäköisesti näkymään jossain määrin myös tuotteiden hinnoissa. Uuden tekniikan mukaisten venemoottorien käyttökustannukset ovat kuitenkin pienemmät, koska ne kuluttavat vähemmän polttoainetta.

4.2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotettu huvivenelaki lisäisi Merenkululaitoksen valvontatehtäviä. Tähän saakka Merenkululaitos on valvonut ainoastaan huviveneiden ja tiettyjen varusteiden vaatimustenmukaisuutta. Nyt ehdotettu muutos laajentaisi Merenkululaitoksen valvontavelvöllisi-

suutta ja toisi valvonnan piiriin myös vesiskootterit sekä huviveneiden ja vesiskootteiden moottorit. Valvottavien tuotteiden määrä lisääntyisi merkittävästi nykyisestä. Valvonnan piiriin arvioidaan tulevan vesiskoottereita noin 1 000 kappaletta ja moottoreita noin 20 000 kappaletta vuodessa.

Tulliviranomaisen tehtävä tuotteiden maahantuonnin valvonnassa täsmentyisi ehdotetun lain myötä, kun laissa säädettäisiin tulliviranomaisen tehtäväksi valvoa tuotteiden maahantuontia Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelta.

4.3. Ympäristövaikutukset

Huvivenedirektiivin muutoksella pyritään edistämään kestävä kehitys. Uusilla säännöksillä rajoitetaan huviveneiden ja vesiskootteiden sekä niiden moottoreiden pakokaasu- ja melupäästöjä. Tällä on myönteisiä vaikutuksia ympäristöön ja ihmisten terveyteen. Vaikutukset eivät toteudu välittömästi, vaan vähitellen sitä mukaa, kun vanhoja moottoreita vaihdetaan uusiin.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Merenkululaitoksen kanssa.

Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunto oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, kauppa- ja teollisuusministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Merenkululaitokselta, Kuluttajavirastolta, Tullihallitukselta, VTT:ltä, Venealan keskusliitto Finnboat ry:ltä, Suomen Veneilyliitto ry:ltä ja Suomen Purjehtijaliitto ry:ltä.

Lausunnon ovat antaneet oikeusministeriö, sisäasiainministeriön poliisiosasto, valtiovarainministeriö, kauppa- ja teollisuusministeriö, ympäristöministeriö, Merenkululaitos, Kuluttajavirasto, Tullihallitus, VTT, Venealan keskusliitto Finnboat ry ja Suomen Veneilyliitto ry. Lausunnonantajat ovat pitäneet esitystä tarpeellisena. Erityisesti oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, Kuluttajavirasto ja Merenkululaitos ovat esittäneet joitakin tarkennuksia esitykseen. Esitystä on jatkovalmisteltu lausuntojen pohjalta.

Kuluttajavirasto on myös esittänyt, että

Merenkululaitoksen suorittaman markkina- valvonnan tulisi olla ehdotettua laajempaa. Kuluttajavirasto on ehdottanut muun muassa, että kaikki varusteet ja pienet vesikulkuneuvot, kuten kanootit ja kajakit, tulisi saattaa Merenkululaitoksen suorittaman markkina- valvonnan piiriin. Lisäksi valvonnan tulisi kohdistua myös käytettyjen tuotteiden jälleenmyyntiin sekä tuotteiden vuokraustointaan. Perusteluna on se, ettei Kuluttajavirastolla ole valvontaan tarvittavaa osaamista eikä resursseja.

Esitystä valmisteltaessa on lähdetty siitä, että kyseessä oleva lainsäädäntö liittyy huvivenedirektiivin täytäntöönpanoon. Tämän vuoksi ehdotetun lain soveltamisala vastaa huvivenedirektiivin soveltamisalaa. Vaikka periaatteessa ei olisi estettä sille, että kansallinen markkinavalvontalainsäädäntö kattaisi laajemman määrän tuotteita, kuin mitä direktiivissä edellytetään, katsotaan tarkoituksenmukaiseksi, että ehdotettu laki pidetään pelkästään direktiivin täytäntöönpanolakina. Lisäksi ehdotettu laki tulisi saattaa mahdollisimman pian voimaan ja Kuluttajaviraston ehdottamien muutosten valmistelu viivästyttäisi voimaantuloa huomattavasti.

On huomattava, että Merenkululaitos valvoo kaikkia vesikulkuneuvoja vesiliikennelain mukaan. Vesiliikennelain mukaan vesikulkuneuvon on oltava rakenteeltaan, varusteiltaan, kunnoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan turvallinen kaikilla niillä kulkuvesillä, joilla sitä käytetään. Lisäksi vesiliikennelain nojalla voidaan jo nyt puuttua vesikulkuneuvon käyttöön muun muassa silloin, jos siihen liittyy ilmeinen onnettomuuden vaara.

Merenkululaitoksen valvonnan laajentaminen edellyttäisi tarkkaa selvitystä siitä, miten tuotteet tulisi rajata niin, että se olisi tarkoituksenmukaista Merenkululaitoksen toimialan kannalta. Ei voida pitää perusteltuna, että Merenkululaitos valvoisi esimerkiksi kaikkia mahdollisia varusteita tai enemminkin leluina pidettäviä kumiveneitä. Lisäksi Merenkululaitoksen resurssit ovat puutteelliset jo nyt esitettyjen tehtävien hoitamista ajatellen.

Vaikka voidaan todeta, että Merenkululaitoksen ja Kuluttajaviraston suorittaman valvonnan rajanvetoa on syytä pohtia erikseen, katsotaan, että tässä vaiheessa on valvonnan

rajaamiseen liittyvien ongelmien vuoksi tarkoituksenmukaista saattaa huvivenelaki voimaan ehdotetun sisältöisenä ja jättää asia lainsäädännössä jatkossa kehitettäväksi.

Valtiovarainministeriö on lausunnossaan esittänyt, että sekä Merenkulkulaitoksen että tulliviranomaisen toiminta tulee järjestää nykyisten määrärahakehysten puitteissa ja tarvittaessa virastojen voimavaroja uudelleen kohdentamalla.

6. Riippuvuus kansainvälisistä velvoitteista

Esitys liittyy huvivenedirektiiviin ja sen muutokseen. Huvivenedirektiivin muutos on tullut voimaan 26 päivänä elokuuta 2003 ja sen noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset oli jäsenvaltioissa annettava viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2004. Jäsenvaltioiden oli sovellettava säännöksiä 1 päivästä tammikuuta 2005 alkaen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. Lain tarkoitus. Pykälän mukaan ehdotetun lain tarkoituksena olisi suojella ihmisten turvallisuutta ja terveyttä sekä omaisuutta ja ympäristöä huviveneiden, vesiskoottereiden ja niiden varusteiden vaarallisilta ominaisuuksilta sekä huviveneiden ja vesiskoottereiden moottoreiden pakokaasu- ja melupäästöiltä.

2 §. Määritelmät. Pykälässä olisi lain soveltamisen kannalta keskeiset määritelmät. Määritelmissä on huomioitu huvivenedirektiivin muutoksella muutetut 1 artiklan määritelmät.

Pykälän 1 kohdan mukaan huvivenedirektiivillä tarkoitettaisiin huviveneitä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 94/25/EY, sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2003/44/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003.

Pykälän 2 kohdan mukaan huviveneellä tarkoitettaisiin tyypistä tai kuljetuskoneistos-

ta riippumatta urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua venettä, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä. Se seikka, että samaa venettä voidaan vuokrata tai käyttää vapaa-ajan veneilykoulutukseen, ei estäisi veneen kulumista ehdotetun lain soveltamisalaan, kun vene saatetaan markkinoille virkistyskäyttöä varten. Määritelmä vastaa voimassa olevaa huviveneasetuksen 2 §:n 1 kohdan määritelmää.

Pykälän 3 kohdan mukaan vesiskootterilla tarkoitettaisiin sellaista vesikulkuneuvoa, jonka pituus on alle 4 metriä ja jossa on polttomoottori, jonka pääasiallinen työntövoiman lähde on vesisuihkupumppu, ja joka on suunniteltu siten, että sitä käyttävät henkilöt istuvat, seisovat tai ovat polvillaan rungon päällä. Muuntyyppisiä veneitä, joissa työntövoimana on vesisuihku, esimerkiksi pieniä jetti- ja RIB-veneitä, ei pidetä vesiskoottereina. Ne katsotaan huviveneiksi, jos ne ovat vähintään 2,5 metriä pitkiä, ja niiden tulee täyttää huviveneille asetetut vaatimukset. Sama koskee sellaisia veneitä, jotka muutoin täyttävät vesiskootterin määritelmän, mutta ovat vähintään 4 metriä pitkiä.

Vaikka vesiskootterin osalta ei määritelmässä olekaan nimenomaista viittausta sen käyttötarkoitukseen, sovelletaan lakia huvivenedirektiivin mukaisesti vain urheiluun tai

vapaa-ajan viettoon tarkoitettuihin vesiskoottereihin.

Pykälän 4 kohdan mukaan moottorilla tarkoitettaisiin huviveneen tai vesiskootterin käyttövoimana käytettävää bensiini- tai dieselpolttomootoria, mukaan lukien kaksi- tai nelitahtinen sisämoottori ja kiinteällä pakoputkistolla varustettu tai varustamaton sisäperämoottori sekä perämoottori.

Pykälän 5 kohdan mukaan varusteella tarkoitettaisiin huvivenedirektiivin liitteessä II mainittua varustetta, joka saatetaan erillisenä markkinoille ja joka on tarkoitettu asennettavaksi. Huvivenedirektiivin liitteessä II mainittuja varusteita ovat kipinäsuojatut varusteet sisämoottoreille ja sisäperämoottoreille, suojalaitteet, jotka estävät ulkolaitamoottorin käynnistämisen vaihteen ollessa päällä, ruorirattaat, ohjausmekanismit ja kaapelijärjestelmät, polttoainesäiliöt, jotka on tarkoitettu kiinteitä järjestelmiä varten ja polttoainejohdot sekä esivalmistetut kansiluukut ja valoventtiilit.

Pykälän 6 kohdan mukaan keskeneräisellä huviveneellä tarkoitettaisiin venettä, joka koostuu rungosta tai rungosta ja yhdestä tai useammasta osasta.

Pykälän 7 kohdan mukaan kuljetusmenetelmällä tarkoitettaisiin mekaanista menetelmää, jonka avulla huvivene tai vesiskootteri kulkee, varsinkin potkurin tai vesisuihkun avulla toimivaa mekaanista voimansiirtojärjestelmää.

Pykälän 8 kohdan mukaan veneen merkittävällä muutoksella tarkoitettaisiin olemassa olevan veneen muutosta, jossa muutetaan veneen kuljetusmenetelmä tai johon liittyy moottorin merkittävä muutos taikka joka muuttaa venettä siinä määrin, että sitä on pidettävä uutena veneenä.

Pykälän 9 kohdan mukaan moottorin merkittävällä muutoksella tarkoitettaisiin moottorin muutosta, josta voi aiheutua se, että moottori ylittää huvivenedirektiivin liitteen I B-osassa määritellyt päästörajat, ei kuitenkaan sellaista moottorin osien tavanomaista vaihtamista, joka ei muuta päästöominaisuuksia. Lisäksi merkittävällä muutoksella tarkoitettaisiin muutosta, joka lisää moottorin nimellistehoja yli 15 prosenttia.

Pykälän 10 kohdan mukaan tuotteella tarkoitettaisiin ehdotetun lain soveltamisalaan

kuuluvaa huvivenettä, keskeneräistä huvivenettä, vesiskootteria, moottoria ja varustetta. Tuotteella tarkoitettaisiin lisäksi venettä ja moottoria silloin, kun siihen on tehty merkittävä muutos.

Pykälän 11 kohdan mukaan yhdenmukaistetulla standardilla tarkoitettaisiin standardia, joka on mainittu Euroopan unionin virallisessa lehdessä yhdenmukaistettujen standardien luettelossa.

Pykälän 12 kohdan mukaan valmistajalla tarkoitettaisiin luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka suunnittelee ja valmistaa ehdotetun lain soveltamisalaan kuuluvan tuotteen tai joka suunnitteluttaa tai valmistuttaa sellaisen tuotteen aikomuksenaan saattaa se markkinoille omilla nimissään.

Pykälän 13 kohdan mukaan valtuutetulla edustajalla tarkoitettaisiin Euroopan unionin jäsenvaltioon tai Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on valmistajan antama kirjallinen toimeksianto toimia valmistajan puolesta valmistajan ehdotetun lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisten velvollisuuksien osalta.

Pykälän 14 kohdan mukaan markkinoille saattamisesta vastaavalla henkilöllä tarkoitettaisiin luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka saattaa ehdotetun lain soveltamisalaan kuuluvan tuotteen markkinoille tai ottaa sen käyttöönsä. Tällainen henkilö voi olla esimerkiksi tuotteen maahantuoja, valmistaja, jakelija tai tuotteen Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen markkinoille tuova yksityishenkilö. Määritelmällä on merkitystä markkinavalvontasäännösten osalta. Koska tuotteen valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja ei välttämättä ole se taho, joka saattaa tuotteen markkinoille, on tärkeää, että markkinavalvontatoimenpiteet voidaan kohdistaa myös muuhun tuotteen markkinoille saattavaan tahoon.

3 §. Lain soveltamisala. Pykälässä määriteltäisiin lain soveltamisala, joka olisi sama kuin huvivenedirektiivin soveltamisala. Lakia sovellettaisiin tietyin 4 §:ssä mainituin poikkeuksin huviveneisiin, keskeneräisiin huviveneisiin ja vesiskoottereihin sekä niiden moottoreihin ja varusteisiin. Soveltamisala olisi määritelty erikseen suunnittelun ja rakentamisen, pakokaasupäästöjen sekä melu-

päästöjen osalta.

4 §. Poikkeukset soveltamisalasta. Pykälässä lueteltaisiin tuotteet, jotka eivät kuulu lain soveltamisalaan.

5 §. Markkinavalvontasäännösten soveltamisala. Pykälässä määriteltäisiin markkinavalvonnan soveltamisala, joka olisi sama kuin 3 §:ssä määritelty soveltamisala. Selvyyden vuoksi säännöksessä mainittaisiin lisäksi, ettei markkinavalvontasäännöksiä sovelleta kuitenkaan silloin, kun kyse samalla on 4 §:ssä tarkoitettusta ehdotetun lain soveltamisalaan kuulumattomasta tuotteesta.

2 luku. **Tuotteiden vaatimustenmukaisuus**

6 §. Markkinoille saattaminen tai käyttöön ottaminen. Pykälässä olisi perussäännös tuotteiden markkinoille saattamisesta tai käyttöön ottamisesta. Tuote voitaisiin saattaa markkinoille tai ottaa tarkoitettuun käyttöön vain, jos se oikein rakennettuna, asennettuna ja huollettuna ei aiheuta vaaraa ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle, omaisuudelle eikä ympäristölle. Ehdotettu pykälä vastaa voimassa olevaa huviveneasetuksen 3 §:ää ja sillä pannaan täytäntöön huvivenedirektiivin 2 artikla.

Euroopan yhteisöjen komission laatiman uuteen lähestymistapaan ja kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan perustuvien direktiivien täytäntöönpano-oppaan mukaan tuote saatetaan Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen markkinoille silloin, kun se asetetaan saataville ensimmäistä kertaa. Tämän katsotaan tapahtuvan silloin, kun tuote luovutetaan Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen markkinoilla tapahtuvaa jakelua tai käyttöä varten. Säännös viittaa markkinoille saattamiseen ensimmäistä kertaa ja se kattaa vain uudet tuotteet, jotka on valmistettu Euroopan unionissa tai Euroopan talousalueella sekä uudet ja käytetyt kolmansista maista tuotavat tuotteet. Lisäksi säännös kattaa veneet, jotka alun perin on suunniteltu muuhun kuin urheiluun ja vapaa-ajan viettoon, mutta jotka myöhemmin saatetaan markkinoille tätä tarkoitusta varten. Omaan käyttöön tarkoitettuihin tuontitavarat tulkitaan markkinoille saatetuiksi niiden tullessa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueelle. Markkinoille saat-

tamisen käsite viittaa yksittäisiin tuotteisiin eikä tuotetyyppiin, riippumatta siitä, onko tuote valmistettu yksittäiskappaleena vai sarjatuotantona.

Tuotteen luovuttaa joko valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja ja se luovutetaan Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueelle sijoittautuneelle maahantuojalle tai tuotteen jakelusta Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen markkinoilla vastaavalle henkilölle. Valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja voi luovuttaa tuotteen myös suoraan lopulliselle kuluttajalle tai loppukäyttäjälle.

Tuote katsotaan luovutetuksi joko silloin, kun luovutus on fyysisesti tapahtunut tai kun omistusoikeus on siirretty. Tuote voidaan luovuttaa joko korvausta vastaan tai vastikkeettomasti ja luovutuksen perustana voi olla mikä tahansa oikeudellinen toimenpide, esimerkiksi myynti, lainaus, vuokraus, leasing tai lahjoitus.

Käyttöönnotolla tarkoitetaan hetkeä, jolloin tuotetta käytetään ensimmäisen kerran Euroopan unionissa tai Euroopan talousalueella urheiluun tai vapaa-ajan viettoon. Tuote, joka on käyttövalmis markkinoille saatettaessa ja jota ei tarvitse koota ja jonka vaatimustenmukaisuuteen jakeluolosuhteet tai kuljetus eivät vaikuta, katsotaan otetuksi käyttöön heti kun se saatetaan markkinoille. Tätä ei kuitenkaan sovelleta, jos on mahdollista määrittellä, milloin tuotetta ensi kertaa käytettiin tarkoitettuun käyttöön tai se oli käyttökelpoinen, taikka muu vastaava todellinen käyttöönottoajankohta.

Silloin kun tuote valmistetaan tai tuodaan kolmannesta maasta valmistajan tai maahantuojan omaan käyttöön, voi olla epäselvää, onko kyse markkinoille saattamisesta vai käyttöönotosta. Tällöin tuotteen tulee olla vaatimustenmukainen, kun sitä käytetään ensimmäistä kertaa.

7 §. Tuotteita koskevat vaatimukset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että markkinoille saatettavan tai käyttöön otettavan tuotteen on täytettävä huvivenedirektiivin liitteen I mukaiset ihmisten turvallisuutta ja terveyttä sekä ympäristönsuojelua ja kuluttajansuojaa koskevat olennaiset vaatimukset. Pykälän 2 momentin mukaan yhdenmukaistettujen standardien mukaisten kansallisten säännösten vaatimukset täyttävän tuotteen katsotaan

täyttävän huvivenedirektiivin liitteen I vaatimukset. Säännökset vastaisivat voimassa olevaa huviveneasetuksen 4 §:ää ja ne olisivat huvivenedirektiivin 3 ja 5 artiklan täytäntöönpanoa.

Pykälän 3 momentissa olisivat valtuutus-säännökset tuotteille asetettavia vaatimuksia koskevien tarkempien säännösten antamista varten. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin huvivenedirektiivin täytäntöön panemiseksi säätää näytteille asetettavalle tuotteelle asetettavista vaatimuksista, keskeneräisen huviveneen markkinoille saattamisesta sekä liitettävän varusteen ja moottorin markkinoille saattamisesta ja käyttöön ottamisesta. Tämä säännös on tarpeen, jotta niistä huvivenedirektiivin muutoksella muutetussa 4 artiklassa säädetyistä asioista, jotka eivät kuulu lainsäädännön alaan, voitaisiin säätää asetustasolla. Asetuksenantovaltuus olisi kytketty huvivenedirektiivin täytäntöönpanoon.

8 §. Vaatimustenmukaisuuden arviointi. Pykälässä olisi perussäännökset vaatimustenmukaisuuden arvioinnista.

Pykälän 1 momentin mukaan valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan olisi ennen tuotteen markkinoille saattamista tai käyttöön ottamista huolehdittava siitä, että tuotteelle suoritetaan vaatimustenmukaisuuden arviointi sen varmistamiseksi, että tuote täyttää sille ehdotetussa laissa tai sen nojalla säädetyt vaatimukset.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että jos kyse on huviveneen rakentamisen jälkeisestä arvioinnista eikä valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja ole huolehtinut arvioinnin suorittamisesta, tulee sellaisen Euroopan unionin jäsenvaltioon tai Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa huviveneen markkinoille tai ottaa sen käyttöön omalla vastuullaan, huolehtia arvioinnista.

Yleensä tuotteen vaatimustenmukaisuudesta vastaa valmistaja tai tämän edustaja. Uutta olisi se, että tietyissä tapauksissa myös kuka tahansa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueelle sijoittautunut luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, myös yksityishenkilö, voisi ottaa vastuun huviveneen rakentamisen jälkeisestä vaatimustenmukaisuudesta. Tällöin kyseessä voi olla esimerkiksi huvive-

neen yksityinen maahantuonti tai vene, johon on tehty merkittävä muutos. Myös silloin, kun huvivene on rakennettu omaan käyttöön ja se saatetaan markkinoille ennen viiden vuoden aikarajan täyttymistä, tulee suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointi.

Pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin vaatimustenmukaisuuden arvioinnista. Valtuutus olisi kytketty huvivenedirektiivin täytäntöönpanoon.

Vaatimustenmukaisuuden arvioinnista säädetään huvivenedirektiivin muutoksella muutetussa 8 artiklassa, jonka lainsäädännön alaan kuuluvat osat pantaisiin täytäntöön ehdotetulla pykälällä. Tarkoituksena on, että valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin yksityiskohtaisemmin niistä seikoista, joista säädetään huvivenedirektiivin 8 artiklassa.

9 §. CE-merkintä. Pykälä sisältäisi säännökset CE-merkinnästä. Tuotteeseen kiinnitetty CE-merkintä on merkinnän kiinnittäneen tai sen kiinnittämisestä vastaavan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön antama vakuutus siitä, että tuote on kaikkien siihen sovellettavien säännösten mukainen ja että tuotteelle on suoritettu asianmukaiset vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt.

Pykälän 1 momentissa luettelaisiin tuotteet, joihin tulisi tehdä huvivenedirektiivin liitteen IV mukainen CE-merkintä. Merkintä olisi kiinnitettävä näihin tuotteisiin aina ennen kuin ne saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön. CE-merkintä olisi siten kiinnitettävä kaikkiin uusiin tuotteisiin riippumatta siitä, onko ne valmistettu Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen jäsenvaltiossa vai kolmansissa maissa, kolmansista maista tuotuihin käytettyihin tuotteisiin ja tuotteisiin, joihin on tehty merkittävä muutos ja joihin säännöksiä sovelletaan samoin perustein kuin uusiin tuotteisiin.

CE-merkinnän tulisi olla huvivenedirektiivin liitteen IV mukainen. Tässä yhteydessä on huomattava, että direktiivin suomen- ja ruotsinkielisen version liitteen IV viimeisessä kappaleessa on virhe. Kappaleen mukaan CE-merkintään on liitettävä ilmoitetun laitoksen tunnusnumero, joka kiinnitetään tuotannon tarkastusvaiheessa, sekä merkinnän kiinnittämivuoden kaksi viimeistä numeroa. Direktiiviä on kuitenkin korjattu siten, että

merkinnän kiinnittämisen vuoden kahta viimeistä numeroa ei tarvitse kiinnittää. Tämä korjaus on jäänyt tekemättä suomen- ja ruotsinkieliseen versioon. Asiasta on ilmoitettu komissiolle, joka ryhtyy toimenpiteisiin suomen- ja ruotsinkielisen version korjaamiseksi.

Pykälän 2 momentissa olisi viittaus kunkin tuoteryhmän osalta siihen direktiivin kohtaan, jonka mukaisesti CE-merkintä tulee tehdä. Lähtökohtaisesti merkintä tulee kiinnittää tuotteeseen, mutta varusteiden osalta säädettäisiin, että merkintä voidaan kiinnittää myös pakkaukseen, jos se ei mahdu varusteeseen. Tämä on tarpeen erityisesti sellaisia tilanteita varten, joissa CE-merkinnän vähimmäiskokoa ei muutoin voitaisi noudattaa. Sen sijaan merkintää ei voida siirtää pakkaukseen esimerkiksi pelkästään varusteen ulkonäköön liittyvistä syistä.

Merkintä olisi tehtävä näkyvällä, helposti luettavalla ja pysyvällä tavalla. CE-merkinnän katsotaan tarjoavan olennaisen tärkeitä tietoa viranomaisille ja muille tahoille, kuten jakelijoille, kuluttajille ja muille käyttäjille. Tämän vuoksi näkyvyysvaatimus tarkoittaa sitä, että CE-merkinnän on oltava helposti kaikkien osapuolten nähtävillä. Merkinnän on oltava pysyvä siten, ettei sitä voida poistaa tuotteesta ilman, että tästä jää tavanomaisissa käyttöolosuhteissa selviä jälkiä. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että merkinnän on oltava olennainen osa tuotetta.

Pykälän 3 momentin mukaan CE-merkinnän yhteydessä olisi oltava huvivenedirektiivin liitteissä IX—XII ja XVI esitettyjen menettelyjen täytäntöönpanosta vastuussa olevan laitoksen tunnusnumero.

CE-merkintää ja ilmoitetun laitoksen tunnusnumeroa, silloin kun se tulee ilmoittaa, ei tarvitse välttämättä kiinnittää Euroopan unionissa tai Euroopan talousalueella. Ne voidaan kiinnittää kolmannessa maassa, jos tuote on esimerkiksi valmistettu kolmannessa maassa ja ilmoitettu laitos on suorittanut vaatimustenmukaisuuden arvioinnin direktiivin mukaisesti kyseisessä maassa.

Pykälän 4 momentin mukaan tuotteeseen ei saisi kiinnittää sellaisia merkkejä tai tekstejä, jotka voidaan helposti merkitykseltään tai muodoltaan sekoittaa CE-merkintään tai jotka voivat vaikeuttaa CE-merkinnän näkymistä ja luettavuutta. Koska CE-merkintä on ai-

noa merkintä, joka osoittaa tuotteen vaatimustenmukaisuuden, on tärkeää, ettei tuotteeseen kiinnitetä muita merkkejä, jotka voidaan sekoittaa merkintään. Se, aiheuttaako muu merkintä tai merkki sekaannusta, olisi ratkaistava tarkastelemalla asiaa kaikkien sen kanssa todennäköisesti tekemisiin joutuvien osapuolten näkökulmasta.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin, että silloin kun tuote kuuluu sellaisen muun lain säädännön alaan, jossa on säännöksiä CE-merkinnästä, tulee merkinnän osoittaa, että tuote on myös näiden muiden säännösten mukainen.

Säännöksellä pantaisiin täytäntöön huvivenedirektiivin muutoksella muutetut 4 artiklan 6 kohta ja 10 artiklan 1—3 kohta. Säännös vastaisi pääasialliselta sisällöltään voimassa olevaa huviveneasetuksen 10 §:ää.

10 §. *Tuotteiden mukana olevat asiakirjat ja asiakirjojen kieli.* Pykälässä säädettäisiin, että markkinoille saatettavan tai käyttöön otettavan tuotteen mukana tulee olla omistajan käsikirja ja vaatimustenmukaisuuden vakuutus siten kuin huvivenedirektiivin liitteissä I ja XV säädetään. Omistajan käsikirjan tulee huvivenedirektiivin liitteen I mukaan olla huviveneen, vesiskootterin tai moottorin mukana. Vaatimustenmukaisuuden vakuutuksesta on säännökset direktiivin liitteessä XV. Edellä mainittujen tuotteiden osalta vaatimustenmukaisuuden vakuutus on omistajan käsikirjan liite. Lisäksi vakuutuksen tulee olla varusteiden mukana.

Pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin huvivenedirektiivin täytäntöön panemiseksi säätää asiakirjoista, joiden tulee olla markkinoille saatettavan keskeneräisen huviveneen sekä markkinoille saatettavan tai käyttöön otettavan liitettävän varusteen ja moottorin mukana.

Pykälässä säädettäisiin lisäksi, että asiakirjojen tulee olla ainakin suomen ja ruotsin kielellä.

Kielilain (423/2003) 34 §:ssä säädetään, että silloin, kun myytävään tuotteeseen on lain mukaan merkittävä kauppatavan mukainen nimi, tuoteseloste, käyttöohje tai varoitus, on tekstin yksikielisessä kunnassa myytävässä tuotteessa oltava ainakin sen kunnan kielellä ja kaksikielisessä kunnassa myytävässä tuotteessa ainakin suomen ja ruotsin kielellä.

Näitä tietoja annettaessa suomen ja ruotsin kieltä on kohdeltava tasapuolisesti. Ehdotettu säännös olisi siten kielilain säännöstä tiukempi. Tämä on kuitenkin tarpeen, koska kaikkia asiakirjoja ei käytännössä ole annettu sekä suomeksi että ruotsiksi, vaikka tuotteita myytäisiin myös kaksikielisissä kunnissa.

Säännös täyttää myös huvivenedirektiivissä tuotteen mukana oleville asiakirjoille asetetut kielivaatimukset.

11 §. Ilmoitetun laitoksen nimeäminen. Pykälän 1 momentin mukaan liikenne- ja viestintäministeriö nimeäisi hakemuksesta laitokset, joilla on oikeus toimia ilmoitettuna laitoksena ehdotetun lain 8 §:ssä tarkoitetussa vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. Laitoksen tulisi toimittaa ministeriön pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot. Ilmoitettu laitos voitaisiin nimetä määräjäksi tai toistaiseksi.

Pykälän 2 momentin mukaan laitoksen olisi oltava viranomainen tai suomalainen oikeushenkilö ja sen olisi täytettävä huvivenedirektiivin liitteessä XIV asetetut vähimmäisvaatimukset. Laitoksen, joka täyttää sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien vaatimukset, katsottaisiin täyttävän edellä mainitut vähimmäisvaatimukset. Direktiivin liitteessä asetetut vaatimukset liittyvät laitoksen ja sen henkilökunnan riippumattomuuteen ja puolueettomuuteen, ammattitaitoiseen henkilöstöön ja tarvittavaan välineistöön sekä riittävään vastuuvakuutukseen tai muuhun vastaavaan järjestelyyn.

Säännös vastaisi osittain voimassa olevaa huviveneasetuksen 9 §:ää. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön huvivenedirektiivin 9 artikla ja direktiivin muutoksella muutettu liite XIV.

12 §. Ilmoitetun laitoksen tehtävät. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että ilmoitettu laitos antaisi EY-tyyppitarkastustodistuksen, valvoisi EY-tyyppitarkastustodistuksessa kuvailtua tyyppimukaisuutta tai tarkastaisi kunkin yksittäisen tuotteen ja antaisi vaatimustenmukaisuustodistuksen, vastaisi valmistajan perustaman laatujärjestelmän hyväksymisestä, valvonnasta ja hyväksymisen peruuttamisesta sekä osallistuisi suunnittelu- ja tuotantovaiheessa testeihin, joita valmistaja tekee tai teettää puolestaan, huvivenedirektiivin liitteiden VI, VII, IX—XII ja XVI mu-

kaisesti.

Pykälän 2 momentin mukaan ilmoitetun laitoksen tehtävistä huviveneen rakentamisen jälkeisessä arvioinnissa säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Ehdotetun lain nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa säädettäisiin siten tilanteista, joissa joku luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö ehdotetun 8 §:n mukaisesti ottaa vastuun huviveneen rakentamisen jälkeisestä arvioinnista valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan sijasta.

Pykälän 3 momentin mukaan ilmoitettu laitos voisi teettää alihankkijalla osatoimenpiteitä pykälässä tarkoitettujen tehtäviensä suorittamisessa, jos alihankkija täyttää huvivenedirektiivin liitteen XIV mukaiset ilmoitetun laitoksen nimeämistä koskevat vähimmäisvaatimukset ja jos alihankkija suorittaa tehtävät ehdotetussa laissa taikka sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Ilmoitettu laitos vastaisi alihankintana teettämistään toimenpiteistä. Ilmoitettu laitos voi esimerkiksi teettää alihankintana testejä samalla kun se arvioi itse kyseisten testien tulokset ja sen, täytyvätkö direktiivissä esitetyt vaatimukset. Ilmoitettu laitos ei missään tapauksessa voi teettää kaikkia toimiaan alihankintana.

Ilmoitetun laitoksen tehtävistä ei tällä hetkellä ole lainkaan säännöksiä. Koska kyse on julkisen hallintotehtävän hoitamisesta, on laitoksen tehtävistä tarpeen ottaa perussäännökset lakitasolle.

13 §. Hyvän hallinnon vaatimukset ja virkavastuu. Ilmoitetun laitoksen ehdotetun lain mukaisia tehtäviä on pidettävä perustuslain 124 §:ssä tarkoitettuina julkisina hallintotehtävinä. Hyvän hallinnon turvaamiseksi pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että ilmoitetun laitoksen on ehdotetussa laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa, sähköisestä asioinnista viranomais-toiminnassa annetussa laissa (13/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Koska myös yksityisoikeudelliset ilmoitetut laitokset ja näiden alihankkijat hoitavat ehdotetussa laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan julkisia hallintotehtäviä, pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että ilmoitetun

laitoksen tai tämän alihankkijan palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta hänen suorittaessaan ehdotetussa laissa tarkoitettuja tehtäviä.

14 §. Ilmoitetun laitoksen valvonta ja nimeämisen peruuttaminen. Pykälän 1 momentin mukaan liikenne- ja viestintäministeriö valvoisi ilmoitettujen laitosten toimintaa. Ministeriöllä olisi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada valvontatehtävänsä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot laitoksen hallinnosta, taloudesta, henkilökunnan teknisestä pätevyydestä, laitoksen tekemistä arvioinneista sekä ehdotetun lain mukaisista arviointimenettelyistä ja laitoksen antamista vaatimustenmukaisuustodistuksista ja EY-tyyppitarkastustodistuksista.

Pykälän 2 momentin mukaan ilmoitetun laitoksen olisi ilmoitettava ministeriölle sellaisista toimintansa muutoksista, joilla voi olla vaikutusta sen toimintaedellytyksiin.

Pykälän 3 momentin mukaan liikenne- ja viestintäministeriö voisi peruuttaa nimeämisen kokonaan tai määräajaksi, jos ilmoitettu laitos ei enää täytä huvivenedirektiivin liitteessä XIV säädettyjä vaatimuksia taikka jos laitos toimii ehdotetun lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti.

Pykälän 4 momentin mukaan ministeriön olisi ilmoitettava Euroopan yhteisöjen komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille nimeämässä ilmoitetut laitokset sekä nimeämisen peruutukset. Komissio puolestaan huolehtii siitä, että ilmoitettuja laitoksia koskeva koodifioitu luettelo pidetään jatkuvasti ajan tasalla. Luettelo julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Säännös vastaisi osittain voimassa olevaa huviveneasetuksen 9 §:ää ja se liittyy huvivenedirektiivin 9 artiklan täytäntöönpanoon.

3 luku. **Markkinavalvontasäännökset**

Lain 3 luvussa olisi kokonaan uudet säännökset Merenkululaitoksen suorittamasta markkinavalvonnasta. Luvussa olisi säännökset valmistajan, valtuutetun edustajan ja markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön velvollisuuksista sekä Merenkululaitoksen toimivaltuuksista ja valvontakeinoista. Säännökset pohjautuisivat kulutustavaroiden

ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain vastaaviin säännöksiin. Ehdotetun lain markkinavalvontasäännökset koskisivat kuitenkin kaikkia tuotteita riippumatta siitä, mille taholle niitä luovutetaan ja säännöksiä on joiltain osin muokattu ehdotetun lain mukaiseen markkinavalvontaan paremmin soveltuviksi. Lisäksi säännöksissä otettaisiin huomioon huvivenedirektiivin 7 artiklan säännökset suojalausekkeesta sekä 10 artiklan säännökset CE-merkinnän valvonnasta.

15 §. Merenkululaitoksen suorittama markkinavalvonta. Pykälässä säädettäisiin, että Merenkululaitos valvoo, että tuotteet ovat ehdotetun lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia silloin, kun ne ensimmäisen kerran saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön. Merenkululaitoksen suorittama valvonta kohdistuisi siten tuotteisiin vain silloin, kun ne saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön ensimmäistä kertaa Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen markkinoilla. Merenkululaitos ei ehdotetun lain nojalla sen sijaan valvoisi esimerkiksi käytettyjen huviveneiden Suomessa tapahtuvaa jälleenmyyntiä. On huomattava, että ehdotetun markkinavalvonnan lisäksi Merenkululaitos kuitenkin valvoo kaikkia vesikulkuneuvoja vesiliikennelain nojalla ja että vesikulkuneuvojen rakenteelle ynnä muulle asetetut vaatimukset johtuvat tällöin vesiliikennelaista ja sen nojalla annetuista säännöksistä. Lisäksi silloin, kun ehdotetun lain säännökset eivät sovellu, mutta kyseessä on kuluttajien käyttöön tarkoitettu elinkeinonharjoittajan luovuttama vesikulkuneuvo, Merenkululaitoksen on kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 12 §:n mukaan noudatettava valvonnassaan kyseisen lain säännöksiä, jotka koskevat elinkeinonharjoittajan velvollisuuksia ja valvontaviranomaisen toimivaltuuksia ja oikeuksia.

Käytännössä Merenkululaitos suorittaa markkinavalvontaa pistokoeluontoisesti lähinnä venemessujen yhteydessä sekä teemmällä tarkastuskäyntejä valmistajien ja jälleenmyyjien luona. Lisäksi tarkastuksia suoritetaan ilmiantojen perusteella sekä muiden Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenmaiden pyynnöstä.

Markkinavalvonnan piiriin kuuluisivat lain soveltamisalapykälässä luetellut tuotteet asi-

anomaisin poikkeuksin. Siten esimerkiksi kanootit ja kajakit jäisivät Merenkululaitoksen suorittaman markkinavalvonnan ulkopuolelle.

16 §. *Velvollisuus ilmoittaa vaarasta.* Pykälä vastaisi kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 4 §:ää.

17 §. *Kuluttajille annettavat tiedot.* Pykälä vastaisi pääosin kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 5 §:ää. Markkinoitaessa annettavat tiedot koskisivat tässäkin vain kuluttajille tai kuluttajiin rinnastettaville henkilöille annettavia tietoja. Merenkululaitoksen suorittamissa tarkastuksissa on usein huomattu puutteellisuksia markkinoitaessa annettavissa tiedoissa, minkä vuoksi nimenomainen säännös asiasta katsotaan tarpeelliseksi. Säännöstä ei kuitenkaan ole tarpeen ulottaa muihin kuin kuluttajiin tai kuluttajiin rinnastettaviin henkilöihin kohdistuvaan markkinointiin.

Tässä yhteydessä on huomattava, että kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvun 1 §:n yleislauselkeen mukaan markkinointia pidetään aina sopimattomana, jos se ei sisällä kuluttajan terveyden tai taloudellisen turvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja.

18 §. *Tiedonsaantioikeus.* Merenkululaitoksella olisi oikeus saada suorittamaansa valvontaa varten tiettyjä tarpeellisia tietoja valmistajalta, valtuutetulta edustajalta tai markkinoille saattamisesta vastaavalta henkilöltä. Säännös vastaisi kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 16 §:ää.

19 §. *Tarkastusoikeus.* Säännöksellä Merenkululaitokselle annettaisiin valvonnan toteuttamiseksi oikeus päästä valvonnan kannalta keskeisiin paikkoihin. Säännös vastaisi pääosin kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 17 §:ää. Valvontaa ei kuitenkaan edellä mainitusta laista poiketen saisi ulottaa kotirauhan suojaamiin tiloihin.

20 §. *Oikeus ottaa tuotteita tutkittavaksi ja testattavaksi.* Pykälässä säädettäisiin Merenkululaitoksen oikeudesta ottaa tuotteita tutkittavakseen ja testattavakseen, jos se on ehdotetun lain tai sen nojalla annettujen säännösten valvonnan kannalta tarpeellista. Pykälä soveltuisi sekä silloin, kun tuote otetaan

tutkittavaksi ja testattavaksi ensimmäistä kertaa, että silloin, kun tuote otetaan tutkittavaksi ja testattavaksi sen selvittämiseksi, onko jokin Merenkululaitoksen ehdotetun lain nojalla suorittamaksi määräämä toimenpide toteutettu. Momentissa säädettäisiin myös oikeudesta käyttää tutkimuksessa ja testauksessa sekä riskinarvioinnissa apuna ulkopuolista asiantuntijaa. Ulkopuolisen asiantuntijan käyttö on käytännössä usein tarpeen selvittäessä tuotteen vaatimustenmukaisuutta.

Pykälän 2 momentin mukaan tuote, joka on vahingoittunut olisi korjattava tai, jos se ei ole mahdollista, korvattava vaadittaessa käyvän hinnan mukaan, jos se on ehdotetun lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukainen. Tuotteen käyvällä hinnalla tarkoitettaisiin sitä hintaa, jonka käteisasiakas maksaisi tuotteesta. Käypä hinta vaihtelisi sen mukaan, hankitaanko tuote esimerkiksi valmistajalta, tukkumyyjältä vai vähittäismyyjältä. Esimerkiksi testattavat varusteet Merenkululaitos yleensä ostaa, mutta huviveneiden kalliin hinnan vuoksi on tarpeen, että Merenkululaitos voi ottaa niitä tutkittavaksi ja testattavaksi ostamatta niitä. Lähtökohtaisesti vaatimustenmukaisuuden selvittäminen ei kuitenkaan edellytä sellaisia toimenpiteitä, jotka johtaisivat siihen, että tuote vahingoituisi tai olisi palautuskelvoton.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos tuote ei täytä sille asetettuja vaatimuksia, olisi Merenkululaitokselle tuotteen hankinnasta, tutkimuksesta ja testauksesta aiheutuneet välttämättömät ja tarpeelliset kustannukset korvattava. Tällaisia kustannuksia voivat olla esimerkiksi ulkopuolisella teetetyn tutkimuksen kustannukset. Kustannusten tulisi olla tuotteen tutkimisen kannalta välttämättömiä ja tarpeellisia. Siten kustannuksiin ei voitaisi sisällyttää sellaisia kustannuksia, jotka kuuluvat luonnollisena osana Merenkululaitoksen tai sen toimeksiannosta tehtävää suorittavan jonkin muun tutkimuslaitoksen toimintakustannuksiin. Koska kustannukset voivat joissain tapauksissa nousta melko korkeiksi, säädettäisiin lisäksi, että korvattavien kustannusten tulee kuitenkin olla kohtuullisessa suhteessa valvonnassa suoritettuihin toimenpiteisiin sekä rikkomuksen laatuun.

Myöskään tuotteiden tutkittavaksi ja testattavaksi ottamisen yhteydessä ei voitaisi men-

nä kotirauhan suojaamiin tiloihin.

Säännöksellä Merenkululaitokselle aiheutuneet kustannukset voitaisiin kohdistaa niiden aiheuttajaan. Pykälä vastaisi pääosin kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 18 §:ää.

21 §. Ulkopuoliselle asiantuntijalle asetettavat vaatimukset. Pykälän 1 momentin mukaan ehdotetun lain mukaista viranomaisvalvontaa varten tutkimuksia, testauksia ja riskinarvioita tekevällä asiantuntijalla tulisi olla näiden tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja pätevyys. Tällaiseen ulkopuoliseen asiantuntijaan sovellettaisiin virkamiehen esteellisyyttä koskevia hallintolain säännöksiä. Säännös vastaisi kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 19 §:n 1 momenttia.

22 §. Määräys puutteellisuuden korjaamiseksi. Jos Merenkululaitos valvontaa suorittaessaan toteaa, että tuote, sitä koskevat asiakirjat tai siitä annettavat tiedot eivät ole ehdotetussa laissa tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisia, Merenkululaitos voisi määrätä tuotteen valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön korjaamaan puutteellisuuden Merenkululaitoksen asettamassa määräajassa. Mikäli tuotteessa havaitaan vain lievä puute, olisi määräys puutteen korjaamiseksi käytännössä ensimmäinen keino ennen muihin toimenpiteisiin ryhtymistä. Esimerkiksi asiakirjapuutteellisuuksien osalta ei useinkaan ole tarpeen ryhtyä muihin toimenpiteisiin, vaan puutteet käytännössä korjataan Merenkululaitoksen kehotuksesta.

23 §. Toimenpidemääräykset vaaran torjumiseksi, ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi. Säännös vastaisi kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 22 §:ää

24 §. Valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille saattamisen ja käyttöönottamisen kiello. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että jos tuote on ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle vaarallinen taikka tuote, sitä koskevat asiakirjat tai siitä annettavat tiedot eivät ole ehdotetun lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisia, Merenkululaitos voisi kieltää valmistajalta, valtuutetulta edustajalta tai markkinoille saattamisesta vastaavalta

henkilöltä tuotteen valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille saattamisen tai käyttöön ottamisen. Merenkululaitos voisi samalla määrätä, että valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön on tehokkaasti ja välittömästi poistettavat vaaralliset tai säännösten vastaiset tuotteet markkinoilta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön olisi annettava Merenkululaitokselle tämän määräämässä ajassa selvitys siitä, millä tavoin hän on toimeenpannut 1 momentissa tarkoitettuun kieltoon liitetyn määräyksen, jonka mukaan tuotteet on poistettava markkinoilta.

Pykälä vastaisi osittain kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden turvallisuudesta annetun lain 23 §:ää.

25 §. Valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille saattamisen ja käyttöönottamisen väliaikainen kiello. Pykälän 1 momentin mukaan Merenkululaitos voisi määrätä ehdotetussa 24 §:ssä tarkoitetun kiellon väliaikaisena, jos olisi ilmeistä, että tuote on ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle vaarallinen taikka tuote, sitä koskevat asiakirjat tai siitä annettavat tiedot eivät ole ehdotetun lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisia. Väliaikainen kiello olisi voimassa, kunnes asia lopullisesti ratkaistaan mainitun pykälän nojalla. Merenkululaitos voisi myös määrätä väliaikaisen kiellon samanaikaisesti kuin se antaa 22 tai 23 §:ssä tarkoitetun korjaus- tai oikaisumääräyksen, tai määrää toiminnan keskeytettäväksi, jolloin kiello olisi voimassa korjaus- tai oikaisutoimenpiteelle asetetun määräajan.

Kynnys väliaikaisen kiellon määräämiselle olisi siten lopullisen kiellon määräämistä alhaisempi. Usein väliaikaisen kiellon tarve liittyy juuri muiden valvontatoimenpiteiden käyttöön, kun tuote on sillä tavoin puutteellinen, että pienehkö korjaava toimenpide on riittävä, mutta samalla halutaan varmistaa, ettei tuotetta saateta markkinoille tai oteta käyttöön ennen toimenpiteen suorittamista. Käytännössä Merenkululaitos voisi ehdotetun pykälän nojalla antaa väliaikaisen kiellon myös silloin, kun se ottaa tuotteen tarkastet-

tavakseen ja testattavakseen, jos tuotteen vaarallisuutta tai säännöstenvastaisuutta tällöin pidetään ilmeisenä.

Pykälän 2 momentin mukaan kysymys 24 §:ssä tarkoitetun kiellon antamisesta olisi ratkaistava ensi tilassa, kun väliaikainen kieltö on asetettu.

Pykälä vastaisi osittain kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 24 §:ää.

26 §. Määräys tuotteen hävittämiseksi. Pykälä vastaisi kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 26 §:ää.

27 §. Määräys tuotteen korjaamiseksi, vaihtamiseksi tai kaupan purkamiseksi. Pykälä vastaisi kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 27 §:ää.

28 §. Määräys tiedottamiseen. Pykälä vastaisi kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 30 §:ää.

29 §. Toimenpiteet CE-merkinnällä varustetun vaarallisen tai vaatimustenvastaisen tuotteen osalta. Pykälän 1 momentin mukaan, jos Merenkululaitos toteaa, että CE-merkinnällä varustettu tuote voi oikein suunniteltuna, rakennettuna, tarvittaessa asennettuna, huollettuna ja käyttötarkoituksen mukaisesti käytettynä vaarantaa ihmisten turvallisuuden tai terveyden taikka omaisuuden tai ympäristön, tulisi Merenkululaitoksen ryhtyä tarvittaviin 24 ja 25 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin tuotteiden poistamiseksi markkinoilta tai niiden markkinoille saattamisen ja käyttöönoton kieltämiseksi tai rajoittamiseksi. Merenkululaitoksen olisi viipymättä ilmoitettava toimenpiteistään ja niiden perusteita Euroopan yhteisöjen komissiolle.

Pykälän 2 momentin mukaan, jos CE-merkinnällä varustettu tuote ei ole vaatimustenmukainen, tulisi Merenkululaitoksen ryhtyä toimenpiteisiin CE-merkinnän kiinnittänyttä valmistajaa, valtuutettua edustajaa tai markkinoille saattamisesta vastaavaa henkilöä vastaan. Merenkululaitoksen olisi viipymättä ilmoitettava toimenpiteistään ja niiden perusteista Euroopan yhteisöjen komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille.

Säännöksellä pantaisiin täytäntöön huvi-

venedirektiivin muutoksella muutetun 7 artiklan mukainen suojalausekemenettely. Tällä hetkellä direktiivin säännös on pantu täytäntöön vesiliikennelain 10 §:llä ja huviveneasetuksen 11 §:llä.

Suojalausekemenettelyä sovelletaan esimerkiksi silloin, kun kyse on CE-merkinnällä varustetuista vaarallisista tuotteista, joita saatetaan markkinoille yhteisön laajuisesti. Sen sijaan pienempien, esimerkiksi asiakirjoissa havaittujen, puutteellisuuksien osalta ei yleensä ole tarpeen ryhtyä suojalausekemenettelyn käyttöön, vaan kansalliset markkinavalvontatoimenpiteet ovat riittävät. Myös silloin, kun on kyse yksittäisestä jäsenvaltion alueella olevasta vaarallisesta tuotteesta, ei välttämättä ole tarpeen käyttää suojalausekemenettelyä.

Ehdotetussa pykälässä säädetyn Merenkululaitoksen ilmoitusvelvollisuuden lisäksi on huomattava, että vaarallisista kulutustavaroista tulee tehdä yleisestä tuoteturvallisuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/95/EY mukainen niin sanottu RAPEX-ilmoitus. Eräiden vakavaa vaaraa aiheuttavien tuotteiden markkinoille saattamista, kaupan pitämistä ja käyttöä rajoittavien toimenpiteiden ilmoittamisesta Euroopan yhteisöjen komissiolle annetun lain (76/2004) mukaan Kuluttajavirasto toimii kansallisena yhteyspisteenä, jonka kautta saapuvat ja lähtevät ilmoitukset kulkevat. Ehdotetun lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta tulee siten tehdä myös RAPEX-ilmoitus, jos tuote kuuluu RAPEX-menettelyn piiriin.

30 §. Toimenpiteet epäasianmukaisen CE-merkinnän osalta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että jos CE-merkintä on kiinnitetty epäasianmukaisesti, valmistaja, valtuutettu edustaja tai markkinoille saattamisesta vastaava henkilö olisi velvollinen saattamaan merkinnän sitä koskevien säännösten mukaisesti Merenkululaitoksen määräämällä tavalla.

Jos edellä mainittua velvollisuutta ei noudateta, Merenkululaitoksen olisi 2 momentin mukaan ryhdyttävä tarvittaviin 29 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Säännöksellä pantaisiin täytäntöön huvivenedirektiivin 10 artiklan 4 kohta, joka tällä hetkellä on pantu täytäntöön huviveneasetuk-

sen 10 ja 11 §:llä.

31 §. Uhkasakko. Pykälä vastaisi pääosin kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 31 §:ää. Lisäksi säädettäisiin, että uhkasakkoon, teettämiseen ja keskeyttämiseen sovellettaisiin muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

32 §. Valvonnasta perittävät maksut. Pykälän 1 momentin mukaan Merenkululaitos voisi määrätä valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön suorittamaan Merenkululaitokselle valtion maksuperustelaisissa tarkoitettua omakustannusarvon mukaisen maksun niistä tarkastuksista, jotka ovat olleet tarpeen Merenkululaitoksen ryhdyttyä ehdotetun lain 22—30 §:ssä tarkoitettuun valvontatoimenpiteeseen. Maksusta säädettäisiin tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Ehdotettu säännös vastaisi asiasisällöltään alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 6 luvun 21 a §:ää. Pykälän perusteella korvattavia kustannuksia olisivat esimerkiksi kustannukset, jotka aiheutuvat siitä, että Merenkululaitoksen tarkastaja käy valvomassa tuotteen puutteellisuuden korjaamiseksi määrätyn toimenpiteen toteuttamista. Maksun perustana olisi tuntiveloitus tarkastukseen käytetystä ajasta lisättyä matka- ja yöpymiskustannuksilla. Tuntiveloituksen hinta määräytyisi Merenkululaitoksen maksullisista suoritteista annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen mukaan. Säännös edellyttäisi mainitun asetuksen muuttamista.

4 luku. **Erinäiset säännökset**

33 §. Tiedonsaanti toiselta viranomaiselta ja salassapidettävien tietojen luovuttaminen. Tiedonsaannin varmistamiseksi Merenkululaitokselle ja tulliviranomaiselle annettaisiin pykälän 1 momentissa oikeus saada valvontaa varten tarpeellisia tietoja toisilta viranomaisilta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin viranomaisten oikeudesta luovuttaa salassapidettäviä tietoja. Pykälässä säädettäisiin siitä, kenelle viranomaiset voisivat tietoja luovuttaa sekä perusteista, joilla niitä voitaisiin luovuttaa.

Säännöksen tarkoituksena on mahdollistaa

viranomaisten välinen tehokas yhteistoiminta.

34 §. Ilmoitetun laitoksen tietojen luovuttaminen. Ilmoitetut laitokset olisivat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä velvollisia antamaan laitosten yhteistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisille ehdotetussa laissa tarkoitetuille ilmoitetuille laitoksille sekä Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen toisen jäsenvaltion nimeämille ilmoitetuille laitoksille.

Lisäksi ilmoitetun laitoksen tulisi antaa ehdotetun lain mukaisen valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja Merenkululaitokselle.

Säännöksen tarkoituksena on mahdollistaa ilmoitettujen laitosten välinen yhteistoiminta ja Merenkululaitoksen suorittama valvonta.

35 §. Yleinen ohjaus ja valvonta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että ehdotetun lain yleinen ohjaus ja kehittäminen lain tarkoituksen toteutumiseksi kuuluu liikenne- ja viestintäministeriölle.

Pykälän 2 momentin mukaan Merenkululaitos valvoisi ehdotetun lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista.

Pykälän 3 momentin mukaan tulliviranomaisen tulisi valvoa ehdotetun lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista tuotteiden Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelta tapahtuvassa maahantuonnissa.

Säännös tulliviranomaisen valvontavelvollisuudesta on tarpeen, sillä tällä hetkellä kansallisen lainsäädännön on katsottu olevan hieman epäselvä tulliviranomaisen huviveneitä koskevan valvontavelvollisuuden osalta. Tulliviranomaisella on valvontavelvollisuus kolmansista maista tuotavien tuotteiden tuoteturvallisuutta koskevien säännöstenmukaisuuden tarkastamisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 mukaan. Koska huviveneasetuksessa kuitenkin Merenkululaitos on säädetty asetusta valvovaksi viranomaiseksi, eikä tulliviranomaisen valvontavelvollisuudesta ole nimenomaista säännöstä, on valvontavelvollisuuden katsottu olevan epäselvä asetuksen käsittämien tuotteiden osalta. Ehdotettu säännös selkiyttäisi tulliviranomaisen valvontavelvollisuutta. On tarkoituksenmukaista, että nimenomaan tullivi-

ranomainen valvoo kolmansista maista tuotavia tuotteita Suomen rajalla.

Edellä mainitusta EY-asetuksesta seuraa muun muassa, että tulliviranomaisen on ilmoitettava Merenkululaitokselle, jos se havaitsee, että tuotteella on ominaisuuksia, jotka herättävät vakavaa epäilyä vakavasta tai välittömästä vaarasta terveydelle tai turvallisuudelle tai siitä puuttuu saateasiakirja tai CE-merkintä. Merenkululaitoksella on kolme arkipäivää aikaa tutkia asiaa ja ilmoittaa tulliviranomaiselle toimenpiteistä, joihin se on päättänyt ryhtyä asian johdosta.

Käytännössä tulliviranomaisen suorittama valvonta olisi pistokoeluentoisia asiakirjatarakastuksia ja CE-merkinnän asianmukaisuuden tarkastuksia. Ehdotetun lain valvonta edellyttäisi aikaisempaa tiiviimpää yhteistyötä ja tietojenvaihtoa Merenkululaitoksen ja tulliviranomaisen kesken.

36 §. Virka-apu. Valvonnan käytännön toteuttamiseksi lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan poliisin olisi annettava Merenkululaitokselle ja tulliviranomaiselle ehdotetussa laissa tai sen nojalla säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virka-apua. Selvyyden vuoksi säännökseen kirjoitettaisiin poliisilain (493/1995) 40 §:n 2 momentin mukaisesti, että virka-avun saamisen edellytyksenä on, että Merenkululaitosta tai tulliviranomaista estetään suorittamasta virkatehtäviään.

37 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että Merenkululaitoksen 22—30 §:n nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrään.

Pykälän 2 momentin mukaan Merenkululaitoksen ehdotetun 32 §:n nojalla tekemään maksua koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta sen mukaan kuin valtion maksuprustelaisissa säädetään.

Muutoin muutoksenhausta olisi 3 momentin nojalla voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

38 §. Oikaisumenettely ja muutoksenhaku ilmoitetun laitoksen päätöksistä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuustodistusta, EY-tyyppitarkastustodistusta tai laatujärjestelmän arviointia koskevaan päätökseen ei saisi hakea muutosta valittamalla. Tällaisiin päätök-

siin saisi hakea oikaisua Merenkululaitokselta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisuunnasta. Ilmoitetun laitoksen olisi liitettävä antamaansa päätökseen oikaisuvaatimusosoitus.

Pykälän 2 momentin mukaan Merenkululaitoksen oikaisuvaatimuksen johdosta teemmään päätökseen haettaisiin muutosta hallintolainkäyttölain säännösten mukaisesti.

39 §. Rangaistussäännös. Pykälän 1 momentin mukaan se, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta saattaisi tuotteen markkinoille tai ottaisi sen käyttöön 6 tai 9 §:n taikka 7, 8 tai 10 §:n tai niiden nojalla annettujen säännösten vastaisesti, rikkoisi 16 tai 17 §:ssä säädettyä velvollisuutta tai rikkoisi 22—30 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai määräystä, olisi tuomittava, jollei teosta muualla laissa ole säädetty ankarampaa rangaistusta, sakkoon.

Pykälän 2 momentti sisältäisi säännöksen, jonka mukaan se, joka rikkoo ehdotetun lain nojalla annettua uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voitaisiin jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

40 §. Voimaantulo. Lain ehdotetaan tulevan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Lisäksi pykälä sisältäisi tavanomaisen voimaantulosäännöksen, jonka mukaan ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Lailla kumottaisiin 30 päivänä maaliskuuta 1973 annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös moottoriveneiden äänenvaimennuksesta (308/1973) sekä huviveneasetus.

41 §. Siirtymäsäännös. Pykälässä olisi huvivenedirektiivin muutoksesta johtuva siirtymäsäännös.

1.2. Vesiliikennelaki

2 §. Soveltamisala. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan vesiliikennelakia sovellettaisiin huviveneisiin ja vesiskoottereihin siltä osin kuin niistä ei erikseen säädetä eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetussa laissa.

10 §. Maahantuontia, valmistusta, markkinointia ja käyttöä koskevat kiellot ja rajoitukset. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, sillä

se on aikanaan otettu vesiliikennelakiin huvivenedirektiivin täytäntöön panemiseksi. Kun asiasta nyt säädettäisiin erillisellä lailla, ei kyseistä säännöstä enää tarvittaisi. Koska pykälän valtuussäännöksen nojalla on huviveneasetuksen lisäksi annettu vesiliikenneasetus, ehdotetaan säädettäväksi, että kummottavan pykälän nojalla annetut säännökset jäävät voimaan toistaiseksi.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Koska huvivenedirektiivi sisältää runsaasti teknisuonteisia säännöksiä, ehdotetun lain 7, 8 ja 10 §:ssä on annettu valtioneuvostolle valtuus säätää asetuksella tarkemmin tuotteita koskevista vaatimuksista ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnista sekä tiettyjen tuotteiden mukana olevista asiakirjoista. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin 12 §:n nojalla säätää myös ilmoitetun laitoksen tehtävistä huviveneen rakentamisen jälkeisessä arvioinnissa.

Eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annettavaksi ehdotetun lain valmistelun yhteydessä on samanaikaisesti valmisteltu lain nojalla annettavaa valtioneuvoston asetusta huviveneiden ja vesiskoottereiden turvallisuudesta ja melupäästöistä sekä huviveneisiin ja vesiskoottereihin asennettavien moottoreiden melu- ja pokaasupäästöistä. Asetus sisältäisi sellaiset huvivenedirektiivin täytäntöönpanon edellyttämät säännökset, joita ei ole tarpeen ottaa lakiin. Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti ehdotetun lain kanssa.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

4. Suhde perustuslakiin ja käsittelyjärjestys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista sekä muutettavaksi vesiliikennelakia. Ehdotetut lait ovat säädettävissä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Eräät esitykseen sisältyvät säännökset ovat kuitenkin merkityksellisiä perustuslain kannalta.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa eikä muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittäviä julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan antaa vain viranomaiselle.

Perustuslakivaliokunta on käsitellyt hallintotehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle esimerkiksi lausunnoissa PeVL 23/2000 vp (arpajaislaki), PeVL 28/2001 vp (laki yksityisistä turvallisuuspalveluista), PeVL 52/2001 vp (laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta), PeVL 53/2001 vp (laki liikepankeista ja muista luottolaitoksista), PeVL 2/2002 vp (laki sähköisistä allekirjoituksista) sekä PeVL 67/2002 vp (laki Rahoitustarkastuksesta).

Perustuslakivaliokunta on korostanut, että annettaessa hallintotehtäviä muulle kuin viranomaiselle oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten noudattaminen toiminnassa on turvattava säännöspäätteisesti (PeVM 10/1998 vp ja PeVL 26/2001 vp). Valiokunta on pitänyt tavallisen lainsäätämisyksityksen edellytyksenä sitä, että oikeusturvan ja hyvän hallinnon takeista säädetään täsmällisesti (PeVL 14/1999 vp). Tämä tarkoittaa sitä, että laissa on säädettävä ainakin hallintomenettelyistä, viranomaisen toiminnan julkisuudesta, viranomaisessa käytettävästä kielestä sekä asianosaisen muutoksenhakuoikeudesta.

Perustuslain säännös ja perustuslakivaliokunnan kannanotot on huomioitu huvivene lain ehdotetuissa 11—14 §:ssä, joissa säädetään ilmoitetusta laitoksesta ja sen tehtävistä. Ilmoitetulle laitokselle säädetyt tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyviä tehtäviä ei voida pitää merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältävinä tehtävinä. Laissa ehdotetaan säädettäväksi, että hoitaessaan laissa tarkoitettuja tehtäviä ilmoitetun laitoksen tulee noudattaa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain, sähköisestä asioinnista hallinnossa annetun lain, hallintolain ja kielilain säännöksiä. Ilmoitetun laitoksen tai tämän alihankkijan palveluksessa olevaan henkilöön sovellettaisiin ri-

kosoikeudellista virkavastuuta hänen suorittaessaan ehdotetussa laissa tarkoitettuja tehtäviä. Lisäksi lain 38 §:ssä olisi säännökset ilmoitetun laitoksen antamaa päätöstä koskevasta oikaisumenettelystä ja muutoksenhausta.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan muu viranomaisen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määräytyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Valtuuden tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Lisäksi perustuslaista johdetaan, että valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa.

Perustuslakivaliokunta on toistuvasti myös korostanut, että perustuslain 80 §:n 1 ja 2 momentin säännökset rajoittavat suoraan valtuussäännösten tulkintaa samoin kuin valtuuksien nojalla annettavien säännösten ja määräysten sisältöä (esimerkiksi PeVL 48/2001 vp). Asetuksella tai viranomaisen määräyksellä ei siten voida antaa yleisiä oikeussääntöjä esimerkiksi yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteista eikä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan (PeVL 16/2002 vp).

Ehdotettuun huvivenelakiin sisältyy joitakin kohtia, joissa esitetään, että valtioneuvos-

ton asetuksella voidaan säätää tarkemmin lainkohdassa tarkoitetuista asioista. Valtuutuksien valmistelussa on otettu huomioon asiaan liittyvät perustuslain asettamat vaatimukset.

Valtuutussäännökset on sijoitettu ja asiallisesti kytketty säänneltävää asiaa koskevaan pykälään. Valtuutukset on muutoinkin laadittu mahdollisimman tarkkarajaisiksi ja täsmällisiksi. Asetuksenantovaltuutuksiin liittyvät riittävästi yksilöidyt oikeusaseman perusteet lain tasolla. Lisäksi laissa säädettäisiin yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Valtuutussäännökset eivät siten ole ristiriidassa perustuslain kanssa.

Ehdotetun lain markkinavalvontaa ja viranomaisten tietojensaantioikeutta koskevia säännöksiä kirjoitettaessa on huomioitu perustuslakikysymykset. Tämän vuoksi esimerkiksi 19 ja 20 §:ssä tarkoitettuja tarkastusta sekä tutkittavaksi ja testattavaksi ottamista ei saa ulottaa kotirauhan suojaamiin tiloihin. Ylipäätään säännökset on rajattu sellaisiksi, kuin valvonnan tehokkaan suorittamisen kannalta on välttämättömätöntä. Lisäksi laissa on säädetty valvonnan kohteen kannalta tehokkaat muutoksenhakekeinot. Valvonnalla pyritään ihmisten turvallisuuden ja terveyden sekä omaisuuden ja ympäristön suojelemaan, ja ehdotettujen valvontasäännösten katsotaan olevan perusteltuilla tällaisten tärkeiden intressien suojaamiseksi.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki**eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on suojella ihmisten turvallisuutta ja terveyttä sekä omaisuutta ja ympäristöä huviveneiden, vesiskoottereiden ja niiden varusteiden vaarallisilta ominaisuuksilta sekä huviveneiden ja vesiskoottereiden moottoreiden pakokaasuja melupäästöiltä.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetaan:

1) *huvivenedirektiivillä* huviveneitä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 94/25/EY, sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvos-

ton direktiivillä 2003/44/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003;

2) *huviveneellä* tyypistä tai kuljetuskoneistosta riippumatta urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua venettä, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä; se seikka, että samaa venettä voidaan vuokrata tai käyttää vapaa-ajan veneilykoulutukseen, ei estä veneen kuulumista tämän lain soveltamisalaan, kun vene saatetaan markkinoille virkistyskäyttöä varten;

3) *vesiskootterilla* sellaista vesikulkuneuvoa, jonka pituus on alle 4 metriä ja jossa on polttomoottori, jonka pääasiallinen työntövoiman lähde on vesisuihkupumppu ja joka on suunniteltu siten, että sitä käyttävät henkilöt istuvat, seisovat tai ovat polvillaan rungon päällä;

4) *moottorilla* huviveneen tai vesiskootterin käyttövoimana käytettävää bensiini- tai dieselpolttomootoria, mukaan lukien kaksitai nelitahtinen sisämoottori ja kiinteällä pakoputkistolla varustettu tai varustamaton sisäperämoottori sekä perämoottori;

5) *varusteella* huvivenedirektiivin liitteessä II mainittua varustetta, joka saatetaan erilli-

senä markkinoille ja joka on tarkoitettu asennettavaksi;

6) *keskeneräisellä huviveneellä* venettä, joka koostuu rungosta tai rungosta ja yhdestä tai useammasta osasta;

7) *kuljetusmenetelmällä* mekaanista menetelmää, jonka avulla huvivene tai vesiskootteri kulkee, varsinkin potkurin tai vesisuihkun avulla toimivaa mekaanista voimansiirtojärjestelmää;

8) *veneen merkittävällä muutoksella* ole-massa olevan veneen muutosta:

a) jossa muutetaan veneen kuljetusmenetelmä;

b) johon liittyy moottorin merkittävä muutos; tai

c) joka muuttaa venettä siinä määrin, että sitä on pidettävä uutena veneenä;

9) *moottorin merkittävällä muutoksella* moottorin muutosta:

a) josta voi aiheutua se, että moottori ylittää huvivenedirektiivin liitteen I B-osassa määritellyt päästörajat, ei kuitenkaan sellaista moottorin osien tavanomaista vaihtamista, joka ei muuta päästöominaisuuksia; tai

b) joka lisää moottorin nimellistehoä yli 15 prosenttia;

10) *tuotteella* tämän lain soveltamisalaan kuuluvaa huvivenettä, keskeneräistä huvivenettä, vesiskootteria, moottoria ja varustetta sekä venettä ja moottoria lisäksi silloin, kun siihen on tehty merkittävä muutos;

11) *yhdenmukaistetulla standardilla* standardia, joka on mainittu Euroopan unionin virallisessa lehdessä yhdenmukaistettujen standardien luettelossa;

12) *valmistajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka suunnittelee ja valmistaa tämän lain soveltamisalaan kuuluvan tuotteen tai joka suunnitteluttaa tai valmistuttaa sellaisen tuotteen aikomuksenaan saattaa se markkinoille omissa nimissään;

13) *valtuutetulla edustajalla* Euroopan unionin jäsenvaltioon tai Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on valmistajan antama kirjallinen toimeksianto toimia valmistajan puolesta valmistajan tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisten velvollisuuksien osalta;

14) *markkinoille saattamisesta vastaavalla henkilöllä* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka saattaa tämän lain soveltamisalaan kuuluvan tuotteen markkinoille tai ottaa sen käyttöönsä.

3 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

1) suunnittelun ja rakentamisen osalta:

a) huviveneeseen ja keskeneräiseen huviveneeseen;

b) vesiskootteriin; ja

c) varusteeseen;

2) pakokaasupäästöjen osalta:

a) moottoriin, joka on asennettu tai erityisesti tarkoitettu asennettavaksi huviveneeseen tai vesiskootteriin; ja

b) moottoriin, joka on asennettu huviveneeseen tai vesiskootteriin, jos siihen tehdään moottorin merkittävä muutos;

3) melupäästöjen osalta:

a) huviveneeseen, jossa on kiinteällä pakoputkistolla varustamaton sisäperämoottori tai sisämoottori;

b) huviveneeseen, jossa on kiinteällä pakoputkistolla varustamaton sisäperämoottori tai sisämoottori ja jolle on tehty veneen merkittävä muutos ja joka on sen jälkeen saatettu markkinoille muutosta seuraavien viiden vuoden aikana;

c) vesiskootteriin; ja

d) perämoottoriin ja kiinteällä pakoputkistolla varustettuun sisäperämoottoriin, joka on tarkoitettu asennettavaksi huviveneeseen.

4 §

Poikkeukset soveltamisalasta

Tämän lain soveltamisalaan ei kuulu:

1) suunnittelun ja rakentamisen osalta:

a) pelkkään kilpailutarkoitukseen tehty vene, mukaan lukien kilpa- tai harjoitussoutuvene, jonka valmistaja on sellaiseksi veneeksi merkinnyt;

b) kanootti, kajakki, gondoli eikä polkuvene;

c) purjelautaa;

d) lainelauta eikä moottorikäyttöinen lainelauta;

e) ennen vuotta 1950 suunniteltu historiallinen vene alkuperäisenä tai sellaisena yksittäisenä jäljennöksenä, joka on rakennettu pääasiassa alkuperäisistä materiaaleista ja jonka valmistaja on sellaiseksi veneeksi merkinnyt;

f) koekäyttöön tarkoitettu vene, jos sitä ei myöhemmin saateta markkinoille;

g) yksityiseen omaan käyttöön rakennettu vene, jos sitä ei viiden vuoden kuluessa rakentamisesta saateta markkinoille;

h) erityisesti kaupallista tarkoitusta varten miehitettävä ja matkustajia kuljettava vene, varsinkin sisävesialusten teknisistä vaatimuksista annetussa neuvoston direktiivissä 82/714/ETY määritelty vene matkustajamäärästä riippumatta, jollei 2 §:n 2 kohdasta muuta johdu;

i) sukellusvene;

j) ilmatyynyalus;

k) kantosiipialus; eikä

l) höyrykäyttöinen vene, jolla on ulkoinen polttoainejärjestelmä, joka toimii kivihiehellä, koksilla, puulla, öljyllä tai kaasulla;

2) pakokaasupäästöjen osalta:

a) moottori, joka on asennettu tai joka on tarkoitettu asennettavaksi 1 kohdan a, f tai h—k alakohdassa tarkoitettuun veneeseen;

b) vuotta 1950 aikaisemman mallin mukainen alkuperäinen moottori tai sen yksittäinen jäljennös, jota ei ole valmistettu sarjatuotantona ja joka on asennettu 1 kohdan e tai g alakohdassa tarkoitettuun veneeseen; eikä

c) yksityiseen omaan käyttöön rakennettu moottori, jos sitä ei viiden vuoden kuluessa rakentamisesta saateta markkinoille;

3) melupäästöjen osalta 1 kohdan a eikä f—k alakohdassa tarkoitettu vene.

5 §

Markkinavalvontasäännösten soveltamisala

Markkinavalvontasäännöksiä sovelletaan 3 §:ssä tarkoitettuihin tuotteisiin. Markkinavalvontasäännöksiä ei kuitenkaan sovelleta edellä tarkoitettuihin tuotteisiin siinä tapauksessa, että kysymys on samalla 4 §:ssä tarkoitettua tämän lain soveltamisalaan kuulumattomasta tuotteesta.

2 luku

Tuotteiden vaatimustenmukaisuus

6 §

Markkinoille saattaminen tai käyttöön ottaminen

Tuote voidaan saattaa markkinoille tai ottaa tarkoitettuun käyttöön vain, jos se oikein rakennettuna, asennettuna ja huollettuna ei aiheuta vaaraa ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle, omaisuudelle eikä ympäristölle.

7 §

Tuotteita koskevat vaatimukset

Markkinoille saatettavan tai käyttöön otettavan tuotteen on täytettävä huvivenedirektiivin liitteen I mukaiset ihmisten turvallisuutta ja terveyttä sekä ympäristönsuojelua ja kuluttajansuojaa koskevat olennaiset vaatimukset.

Yhdenmukaistettujen standardien mukaisen kansallisten säännösten vaatimukset täyttävän tuotteen katsotaan täyttävän huvivenedirektiivin liitteen I vaatimukset.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan huvivenedirektiivin täytäntöön panemiseksi säätää:

1) näytteille asetettavalle tuotteelle asetettavista vaatimuksista;

2) keskeneräisen huviveneen markkinoille saattamisesta; sekä

3) liitettävän varusteen ja moottorin markkinoille saattamisesta ja käyttöön ottamisesta.

8 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointi

Valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on ennen tuotteen markkinoille saattamista tai käyttöön ottamista huolehdittava siitä, että tuotteelle suoritetaan vaatimustenmukaisuuden arviointi sen varmistamiseksi, että tuote täyttää sille tässä laissa tai sen nojalla säädetyt vaatimukset.

Jos kyse on huviveneen rakentamisen jälkeisestä arvioinnista eikä valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja ole huolehtinut arvioinnin suorittamisesta, tulee sellaisen Euroopan unionin jäsenvaltioon tai Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa huviveneen markkinoille tai ottaa sen käyttöön omalla vastuullaan, huolehtia arvioinnista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan huvivenedirektiivin täytäntöön panemiseksi säättää tarkemmin 1 ja 2 momentissa säädetyistä vaatimustenmukaisuuden arvioinnista.

9 §

CE-merkintä

Vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi tulee huvivenedirektiivin liitteen IV mukainen CE-merkintä olla seuraavissa markkinoille saatettavissa tai käyttöön otettavissa tuotteissa:

1) huvivene, vesiskootteri ja varuste, joka täyttää huvivenedirektiivin liitteen I olennaiset vaatimukset; ja

2) perämoottori ja kiinteällä pakoputkistolla varustettu sisäperämoottori, joka täyttää huvivenedirektiivin liitteen I B- ja C-osan olennaiset vaatimukset.

CE-merkintä on tehtävä näkyvällä, helposti luettavalla ja pysyvällä tavalla:

1) huviveneeseen ja vesiskootteriin huvivenedirektiivin liitteen I A-osan 2.2 kohdan mukaisesti;

2) varusteeseen taikka sen pakkaukseen, jos CE-merkintä ei mahdu varusteeseen; sekä

3) perämoottoriin ja pakoputkistolla varustettuun sisäperämoottoriin huvivenedirektiivin liitteen I B-osan 1.1 kohdan mukaisesti.

CE-merkinnässä on oltava huvivenedirektiivin liitteissä IX—XII ja XVI esitettyjen menettelyjen täytäntöönpanosta vastuussa olevan laitoksen tunnusnumero.

Tuotteeseen ei saa kiinnittää sellaisia merkkejä tai tekstejä, jotka voidaan helposti merkitykseltään tai muodoltaan sekoittaa CE-merkintään tai jotka voivat vaikeuttaa CE-merkinnän näkymistä ja luettavuutta.

Jos tuote kuuluu sellaisen muun lainsäädännön soveltamisalaan, jossa on säännöksiä

CE-merkinnästä, merkinnän tulee osoittaa, että tuote on myös näiden muiden säännösten mukainen.

10 §

Tuotteiden mukana olevat asiakirjat ja asiakirjojen kieli

Markkinoille saatettavan tai käyttöön otettavan tuotteen mukana tulee olla omistajan käsikirja ja vaatimustenmukaisuuden vakuutus siten kuin huvivenedirektiivin liitteissä I ja XV säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan huvivenedirektiivin täytäntöön panemiseksi säättää asiakirjoista, joiden tulee olla markkinoille saatettavan keskeneräisen huviveneen sekä markkinoille saatettavan tai käyttöön otettavan liitettävän varusteen ja moottorin mukana.

Tässä pykälässä tarkoitettujen asiakirjojen tulee olla ainakin suomen ja ruotsin kielellä.

11 §

Ilmoitetun laitoksen nimeäminen

Liikenne- ja viestintäministeriö nimeää hakemuksesta laitokset, joilla on oikeus toimia ilmoitettuna laitoksena 8 §:ssä tarkoitettussa vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. Hakemuksessa on esitettävä ministeriön pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot. Ilmoitettu laitos voidaan nimetä määräajaksi tai toistaiseksi.

Laitoksen on oltava viranomaisen tai suomalaisen oikeushenkilön ja sen on täytettävä huvivenedirektiivin liitteessä XIV asetetut vähimmäisvaatimukset. Laitoksen, joka täyttää sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien vaatimukset, katsotaan täyttävän edellä mainitut vähimmäisvaatimukset.

12 §

Ilmoitetun laitoksen tehtävät

Ilmoitettu laitos suorittaa seuraavia tehtäviä huvivenedirektiivin liitteissä VI, VII, IX—XII ja XVI esitetyn mukaisesti:

1) antaa EY-tyyppitarkastustodistuksen;

2) valvoo EY-tyyppitarkastustodistuksessa kuvailtua tyyppimukaisuutta tai tarkastaa kunkin yksittäisen tuotteen ja antaa vaatimustenmukaisuustodistuksen;

3) vastaa valmistajan perustaman laatujärjestelmän hyväksymisestä, valvonnasta ja hyväksymisen peruuttamisesta; sekä

4) osallistuu suunnittelu- ja tuotantovaiheessa testeihin, joita valmistaja tekee tai teettää puolestaan.

Ilmoitetun laitoksen tehtävistä huviveneen rakentamisen jälkeisessä arvioinnissa säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Ilmoitettu laitos voi teettää alihankkijalla osatoimenpiteitä tässä pykälässä tarkoitettujen tehtäviensä suorittamisessa, jos alihankkija täyttää huvivenedirektiivin liitteen XIV mukaiset ilmoitetun laitoksen nimeämistä koskevat vähimmäisvaatimukset ja jos alihankkija suorittaa tehtävät tässä laissa taikka sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Ilmoitettu laitos vastaa alihankintana teettämistään toimenpiteistä.

13 §

Hyvän hallinnon vaatimukset ja virkavastuu

Ilmoitetun laitoksen on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Ilmoitetun laitoksen tai tämän alihankkijan palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä.

14 §

Ilmoitetun laitoksen valvonta ja nimeämisen peruuttaminen

Liikenne- ja viestintäministeriö valvoo ilmoitettujen laitosten toimintaa. Ministeriöllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada valvontatehtävänsä suorittamiseksi

tarpeelliset tiedot laitoksen hallinnosta, taloudesta, henkilökunnan teknisestä pätevyydestä, laitoksen tekemistä arvioinneista sekä tämän lain mukaisista arviointimenetelyistä ja laitoksen antamista vaatimustenmukaisuustodistuksista ja EY-tyyppitarkastustodistuksista.

Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava ministeriölle sellaisista toimintansa muutoksista, joilla voi olla vaikutusta sen toimintaedellytyksiin.

Ministeriö voi peruuttaa nimeämisen kokonaan tai määrääjäksi, jos ilmoitettu laitos ei enää täytä huvivenedirektiivin liitteessä XIV säädettyjä vaatimuksia taikka jos laitos toimii olennaisesti tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti.

Ministeriön on ilmoitettava Euroopan yhteisöjen komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille nimeämänsä ilmoitetut laitokset sekä nimeämisen peruutukset.

3 luku

Markkinavalvontasäännökset

15 §

Merenkululaitoksen suorittama markkinavalvonta

Merenkululaitos valvoo, että tuotteet ovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia silloin, kun ne ensimmäisen kerran saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön.

16 §

Velvollisuus ilmoittaa vaarasta

Jos valmistaja, valtuutettu edustaja tai markkinoille saattamisesta vastaava henkilö saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä ammattitaitonsa perusteella päättelemään, että tuotteesta voi aiheutua vaaraa ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle, hänen on ilmoitettava tästä välittömästi

mästi Merenkululaitokselle. Valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön on samalla ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin hän on jo ryhtynyt vaaran takia.

Valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön on tehtävä yhteistyötä Merenkululaitoksen kanssa vaaran torjumiseksi Merenkululaitoksen sitä pyytäessä.

17 §

Kuluttajille annettavat tiedot

Valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön on annettava markkinoinnissaan kuluttajille ja kuluttajiin rinnastettaville henkilöille tarvittavat tiedot, jotta he pystyvät arvioimaan tuotteeseen liittyvät vaarat. Valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön on myös varmistauduttava siitä, että tiedot annetaan kuluttajille ja kuluttajiin rinnastettaville henkilöille ymmärrettävässä muodossa. Merenkululaitos voi vaatia, että valmistaja, valtuutettu edustaja tai markkinoille saattamisesta vastaava henkilö antaa kuluttajille sopivalla tavalla tuotteeseen liittyvän vaaran torjumisen tai ehkäisemisen kannalta tarpeellisia käyttö- tai toimintaohjeita, varoituksia tai muuta tietoa.

18 §

Tiedonsaantioikeus

Valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön on annettava Merenkululaitokselle tämän määräämässä ajassa lain noudattamisen valvonnassa tarpeelliset tiedot, erityisesti sillä osin kuin ne ovat tarpeen tuotteiden yksilöimiseksi ja tarvittaessa niiden jäljittämiseksi, sekä valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa vaadittaessa esitettävä Merenkululaitokselle tarkastusta varten kirjanpitoa, kirjeenvaihtonsa ja varastonsa sekä annettava tehtävän suorittamisessa tarpeellinen apu.

19 §

Tarkastusoikeus

Merenkululaitoksella on oikeus päästä alueelle, huoneistoon ja muuhun sellaiseen tilaan, jonne pääsy on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen, tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu kotirauhan suojaamiin tiloihin.

20 §

Oikeus ottaa tuotteita tutkittavaksi ja testattavaksi

Merenkululaitoksella on oikeus ottaa tuotteita tutkittavakseen ja testattavakseen, jos se on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnan kannalta tarpeellista. Merenkululaitos voi käyttää tutkimuksessa ja testauksessa sekä riskinarvioinnissa apunaan ulkopuolista asiantuntijaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tutkittavaksi ja testattavaksi otettu tuote, joka on vahingoittunut, on korjattava tai, jos se ei ole mahdollista, korvattava käyvän hinnan mukaan, jos valmistaja, valtuutettu edustaja tai markkinoille saattamisesta vastaava henkilö sitä vaatii, jollei havaita, että tuote on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastainen.

Jos tuote ei täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia, Merenkululaitos voi velvoittaa valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön korvaamaan hankinnasta, tutkimuksesta ja testauksesta aiheutuneet välttämättömät ja tarpeelliset kustannukset. Korvattavien kustannusten tulee kuitenkin olla kohtuullisessa suhteessa valvonnassa suoritettuihin toimenpiteisiin sekä rikkomuksen laatuun.

Tutkittavaksi ja testattavaksi ottamista ei kuitenkaan voida ulottaa kotirauhan suojaamiin tiloihin.

21 §

Ulkopuoliselle asiantuntijalle asetettavat vaatimukset

Tämän lain mukaista viranomaisvalvontaa varten tutkimuksia, testauksia ja riskinarviointeja tekevällä asiantuntijalla tulee olla näiden tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja pätevyys. Tällaiseen ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan virkamiehen esteellisyttä koskevia hallintolain säännöksiä.

22 §

Määräys puutteellisuuden korjaamiseksi

Jos Merenkululaitos valvontaa suorittaessaan toteaa, että tuote, sitä koskevat asiakirjat tai siitä annettavat tiedot eivät ole tässä laissa tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisia, Merenkululaitos voi määrätä tuotteen valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön korjaamaan puutteellisuuden Merenkululaitoksen asettamassa määräajassa.

23 §

Toimenpidemääräykset vaaran torjumiseksi, ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi

Jos tuotteeseen liittyvä vaara ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle voidaan tehokkaasti torjua tai ehkäistä taikka vaaran suuruutta voidaan olennaisesti vähentää korjaus-, oikaisu- tai tiedottamistoimenpitein, Merenkululaitos voi määrätä, että valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön on toteutettava tällaiset toimenpiteet Merenkululaitoksen asettamassa määräajassa ja määräämällä tavalla.

Merenkululaitos voi myös määrätä, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laininlyöjän kustannuksella taikka että valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön toiminta keskeytetään tai kielletään.

24 §

Valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille saattamisen ja käyttöönottamisen kieltö

Jos tuote on ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle vaarallinen taikka tuote, sitä koskevat asiakirjat tai siitä annettavat tiedot eivät ole tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisia, Merenkululaitos voi kieltää valmistajalta, valtuutetulta edustajalta tai markkinoille saattamisesta vastaavalta henkilöltä tuotteen valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille saattamisen tai käyttöön ottamisen. Merenkululaitos voi samalla määrätä, että valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön on tehokkaasti ja välittömästi poistettava vaaralliset tai säännösten vastaiset tuotteet markkinoilta.

Valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön on annettava Merenkululaitokselle tämän määräämässä ajassa selvitys siitä, millä tavoin hän on toimeenpannut tässä pykälässä tarkoitettuun kieltoon liitetyn määräyksen, jonka mukaan tuotteet on poistettava markkinoilta.

25 §

Valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille saattamisen ja käyttöönottamisen väliaikainen kieltö

Merenkululaitos voi määrätä 24 §:ssä tarkoitetun kiellon väliaikaisena, jos on ilmeistä, että tuote aiheuttaa vaaran ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle taikka tuote, sitä koskevat asiakirjat tai siitä annettavat tiedot eivät ole tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisia. Väliaikainen kieltö on voimassa, kunnes asia lopullisesti ratkaistaan mainitun pykälän nojalla. Merenkululaitos voi määrätä väliaikaisen kiellon samanaikaisesti kuin se antaa 22 tai 23 §:ssä tarkoitetun korjaus- tai oikaisumääräyksen tai määrää toiminnan keskeytettäväksi, jolloin kieltö on voimassa korjaus- tai oikaisutoimenpiteelle asetetun määräajan.

Kun väliaikainen kieltö on asetettu, kysymys 24 §:ssä tarkoitetun kiellon antamisesta on ratkaistava ensi tilassa.

26 §

Määräys tuotteen hävittämiseksi

Jos 23—25 §:ssä tarkoitettuja kieltoja ja määräyksiä ei voida pitää riittävinä, Merenkululaitos voi määrätä valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön hallussa olevan tuotteen taikka 27 §:n nojalla valmistajalle, valtuutetulle edustajalle tai markkinoille saattamisesta vastaavalle henkilölle palautetun tuotteen hävitettäväksi tai, jos tätä ei katsota tarkoituksenmukaiseksi, määrätä, miten tuotteen suhteen muutoin on meneteltävä.

27 §

Määräys tuotteen korjaamiseksi, vaihtamiseksi tai kaupan purkamiseksi

Kun Merenkululaitos on 24 §:n nojalla määrännyt tuotetta koskevan kiellon, se voi määrätä valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön ryhtymään toimenpiteisiin, jotka koskevat jo markkinoille saatettua tai käyttöön otettua tuotetta ja joiden nojalla tuotteeseen liittyvä vahingonvaara voidaan torjua ja tuotteen haltijan oikeudellinen asema turvata.

Edellä 1 momentissa tarkoitetulla määräyksellä valmistaja, valtuutettu edustaja tai markkinoille saattamisesta vastaava henkilö voidaan velvoittaa:

1) korjaamaan tuote niin, että sen rakenteessa tai koostumuksessa olevasta viasta tai puutteesta taikka siitä annetuista totuudenvastaisista tai harhaanjohtavista tai puutteellisista tiedoista aiheutuva vaara poistuu (*korjaaminen*);

2) ottamaan takaisin tuote, joka saattaa vaarantaa ihmisten turvallisuuden tai terveyden taikka omaisuuden tai ympäristön, sekä antamaan sen tilalle samanlainen tai samankaltainen tuote, joka ei ole vaarallinen (*vaihto*); taikka

3) purkamaan kauppa (*kaupan purku*).

Merenkululaitos voi antaa 1 momentissa

tarkoitettun määräyksen myös, jos 24 §:ssä tarkoitettua kieltoa ei voida määrätä sen vuoksi, että kysymyksessä olevia tuotteita ei ole enää valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön hallussa, ja jos määräyksen antamiseen on painavia syitä.

28 §

Määräys tiedottamiseen

Jos Merenkululaitos on määrännyt 24 tai 25 §:ssä tarkoitetun kiellon taikka antanut 27 §:ssä tarkoitetun määräyksen, Merenkululaitos voi asettamassaan määräajassa ja määräämällään tavalla velvoittaa valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön tiedottamaan kiellosta tai määräyksestä sekä tuotteeseen taikka sen käyttämiseen liittyvästä vaarasta. Tiedottamista koskeva määräys voidaan antaa myös silloin, kun 24 §:ssä tarkoitettua kieltoa ei voida määrätä sen vuoksi, että kysymyksessä olevia tuotteita ei ole enää valmistajan, valtuutetun edustajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön hallussa, ja kun tiedottamisvelvoitteen asettamiselle on painavia syitä.

29 §

Toimenpiteet CE-merkinnällä varustetun vaarallisen tai vaatimustenvastaisen tuotteen osalta

Jos Merenkululaitos toteaa, että CE-merkinnällä varustettu tuote voi oikein suunniteltuna, rakennettuna, tarvittaessa asennettuna, huollettuna ja käyttötarkoituksen mukaisesti käytettynä vaarantaa ihmisten turvallisuuden tai terveyden taikka omaisuuden tai ympäristön, tulee Merenkululaitoksen ryhtyä tarvittaviin 24 ja 25 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin tällaisten tuotteiden poistamiseksi markkinoilta tai niiden markkinoille saattamisen ja käyttöönottamisen kieltämiseksi tai rajoittamiseksi. Merenkululaitoksen on viipymättä ilmoitettava toimenpiteistään ja niiden perusteista Euroopan yhteisöjen komissiolle.

Jos CE-merkinnällä varustettu tuote ei ole

vaatimustenmukainen, tulee Merenkululaitoksen ryhtyä toimenpiteisiin CE-merkinnän kiinnittänyttä valmistajaa, valtuutettua edustajaa tai markkinoille saattamisesta vastaavaa henkilöä vastaan. Merenkululaitoksen on viipymättä ilmoitettava toimenpiteistään ja niiden perusteista Euroopan yhteisöjen komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille.

30 §

Toimenpiteet epäasianmukaisen CE-merkinnän osalta

Jos CE-merkintä on kiinnitetty epäasianmukaisesti, valmistaja, valtuutettu edustaja tai markkinoille saattamisesta vastaava henkilö on velvollinen saattamaan merkinnän sitä koskevien säännösten mukaisesti Merenkululaitoksen määräämällä tavalla.

Jos 1 momentissa tarkoitettua velvollisuutta ei noudateta, Merenkululaitoksen on ryhdyttävä tarvittaviin 29 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

31 §

Uhkasakko

Merenkululaitoksen tämän lain nojalla määräämää kieltoa tai antamaa määräystä on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisistä syistä ole tarpeetonta.

Merenkululaitos voi asettaa 17 §:ssä tarkoitettujen tietojen antamisen sekä 18 §:ssä tarkoitettua tiedonantovelvollisuuden sekä asiakirjojen ja varaston esittämisvelvollisuuden noudattamisen tehosteeksi uhkasakon.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua uhkasakon tuomitsee maksettavaksi hallinto-oikeus Merenkululaitoksen hakemuksesta.

Uhkasakkoon, teettämiseen ja keskeyttämiseen sovelletaan muutoin, mitä uhkasakko-laissa (1113/1990) säädetään.

32 §

Valvonnasta perittävät maksut

Merenkululaitos voi määrätä valmistajan, valtuutettua edustajan tai markkinoille saat-

tamisesta vastaavan henkilön suorittamaan Merenkululaitokselle valtion maksuperuste-laissa (150/1992) tarkoitetun omakustannusarvon mukaisen maksun niistä tarkastuksista, jotka ovat olleet tarpeen Merenkululaitoksen ryhdyttyä tämän lain 22–30 §:ssä tarkoitettuun valvontatoimenpiteeseen. Maksusta säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

4 luku

Erinäiset säännökset

33 §

Tiedonsaanti toiselta viranomaiselta ja salassapidettävien tietojen luovuttaminen

Merenkululaitoksella ja tulliviranomaisella on oikeus viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saada tämän lain mukaista valvontaa varten tarpeellisia tietoja toisilta viranomaisilta.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja luovuttaa:

1) syyttäjälle, poliisille, rajavartiolaitokselle ja tulliviranomaiselle rikoksen ehkäisemiseksi tai selvittämiseksi;

2) ympäristönsuojelu- ja kuluttajansuojeluviranomaiselle silloin, kun luovutettava asiakirja sisältää tälle viranomaiselle tarpeellisia tietoja sille kuuluvien tehtävien suorittamiseksi; sekä

3) toimivaltaiselle ulkomaan viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan yhteisön direktiiviin tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan velvoitteen toteuttamiseksi.

34 §

Ilmoitetun laitoksen tietojen luovuttaminen

Ilmoitetut laitokset ovat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä velvollisia antamaan:

1) laitosten yhteistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisille tässä laissa tarkoitetuille ilmoitetuille laitoksille sekä Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen toisen jäsenvaltion nimeämille ilmoitetuille laitoksille; sekä

2) tämän lain mukaisen valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja Merenkululaitokselle.

35 §

Yleinen ohjaus ja valvonta

Yleinen ohjaus ja kehittäminen tämän lain tarkoituksen toteutumiseksi kuuluu liikenne- ja viestintäministeriölle.

Merenkululaitos valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista.

Tulliviranomainen valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista tuotteiden Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelta tapahtuvassa maahantuonnissa.

36 §

Virka-apu

Poliisin on annettava Merenkululaitokselle ja tulliviranomaiselle tässä laissa tai sen nojalla säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virka-apua. Virka-avun antamisen edellytyksenä on, että Merenkululaitosta tai tulliviranomaista estetään suorittamasta virkatehtäviään.

37 §

Muutoksenhaku

Merenkululaitoksen 22—30 §:n nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Merenkululaitoksen 32 §:n nojalla tekemään maksua koskevaan päätökseen haetaan muutosta sen mukaan kuin valtion maksuprustelaisissa säädetään.

Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

38 §

Oikaisumenettely ja muutoksenhaku ilmoitetun laitoksen päätöksistä

Ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuustodistusta, EY-tyyppitarkastustodistusta tai laatujärjestelmän arviointia koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Laitoksen antamaan päätökseen saa hakea oikaisua Merenkululaitokselta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Ilmoitetun laitoksen antamaan päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.

Merenkululaitoksen oikaisumenettelyssä antamaan päätökseen haetaan muutosta sen mukaan kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

39 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) saattaa tuotteen markkinoille tai ottaa sen käyttöön 6 tai 9 §:n taikka 7, 8 tai 10 §:n tai niiden nojalla annettujen säännösten vastaisesti,

2) rikkoo 16 tai 17 §:ssä säädettyä velvollisuutta, tai

3) rikkoo 22—30 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai määräystä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain rikkomisesta* sakkoon.

Joka rikkoo 22—30 §:n nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

40 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tällä lailla kumotaan moottoriveneiden äänenvaimennuksesta 30 päivänä maaliskuuta 1973 annettu kauppaja teollisuusministeriön päätös (308/1973) sekä eräiden huviveneiden turvallisuudesta 20 päivänä kesäkuuta 1996 annettu asetus (464/1996).

41 §

Siirtymäsäännös

Tämän lain estämättä markkinoille saatavaksi ja käyttöön otettavaksi hyväksytään kuitenkin:

1) 31 päivään joulukuuta 2005 saakka huviveneet, keskeneräiset huviveneet ja varus-

teet, jotka täyttävät vesiliikennelain (463/1996) ja eräiden huviveneiden turvallisuudesta annetun asetuksen vaatimukset sekä vesiskootterit, jotka täyttävät vesiliikennelain vaatimukset;

2) 31 päivään joulukuuta 2005 saakka dieselmoottorit ja nelitahtiset bensiinimoottorit, jotka täyttävät vesiliikennelain ja moottoriveneiden äänenvaimennuksesta annetun kauppaja teollisuusministeriön päätöksen vaatimukset; sekä

3) 31 päivään joulukuuta 2006 saakka kaksitehtiset bensiinimoottorit, jotka täyttävät vesiliikennelain ja moottoriveneiden äänenvaimennuksesta annetun kauppaja teollisuusministeriön päätöksen vaatimukset.

2.

Laki**vesiliikennelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 20 päivänä kesäkuuta 1996 annetun vesiliikennelain (463/1996) 10 § ja
lisätään 2 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan huviveneisiin ja vesiskoottereihin siltä osin kuin niistä ei erikseen säädetä eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Kumottavan 10 §:n nojalla annetut säännökset jäävät voimaan toistaiseksi.

Helsingissä 21 päivänä huhtikuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Leena Luhtanen*

*Liite 1
Rinnakkaisteksti*

Laki

vesiliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 20 päivänä kesäkuuta 1996 annetun vesiliikennelain (463/1996) 10 § ja lisätään 2 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Soveltamisala

Ehdotus

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan huviveneisiin ja vesiskoottereihin siltä osin kuin niistä ei erikseen säädetä eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetussa laissa (/).

10 §

(kumotaan)

Maahantuontia, valmistusta, markkinointia ja käyttöä koskevat kiellot ja rajoitukset

Jos on perusteltua syytä epäillä, että vesikulkuneuvo tai sen moottori, varuste tai tarvike saattaa vaarantaa henkilöiden, tavaroiden tai ympäristön turvallisuuden tai terveyden, valtioneuvostolla on oikeus valmistajaa tai maahantuojaa kuultuaan kieltää kulkuneuvon, moottorin, varusteen tai tarvikkeen maahantuonti, valmistus, markkinointi ja käyttö tai rajoittaa niitä.

Asetuksella säädetään tarkemmin kielto- tai rajoituspäätösten tekemistä koskevasta menettelystä.

---

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

Kumottavan 10 §:n nojalla annetut säännökset jäävät voimaan toistaiseksi.

Valtioneuvoston asetus

huviveneiden ja vesiskoottereiden turvallisuudesta ja melupäästöistä sekä huviveneisiin ja vesiskoottereihin asennettavien moottoreiden melu- ja pakokaasupäästöistä

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty liikenne- ja viestintäministeriön esittelystä, säädetään eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista päivänä kuuta annetun lain (/) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *suunnitteluluokalla* yhtä huviveneen käyttöolosuhteiden perusteella määriteltyä vaativuustasoa;
- 2) *moduulilla* vaatimuksenmukaisuuden arviointimenetelmää.

2 luku

Tuotteita koskevat vaatimukset

2 §

Näytteille asettaminen

Vaikka tuote ei täytä eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetussa laissa (/) säädettyjä vaatimuksia, se voidaan asettaa esille näyttelyssä, messuilla

ja esittelyssä, jos samalla selvästi ilmoitetaan, ettei sitä saa saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön ennen kuin se täyttää nämä vaatimukset.

3 §

Keskeneräinen huvivene

Keskeneräinen huvivene voidaan saattaa markkinoille, jos valmistaja, valtuutettu edustaja tai markkinoille saattamisesta vastaava henkilö tekee huvivenedirektiivin liitteen III a kohdan mukaisen ilmoituksen siitä, että huvivene on tarkoitettu toisten valmiiksi rakennettavaksi.

4 §

Liitettävä varuste

Varuste, jossa on huvivenedirektiivin liitteessä IV tarkoitettu CE-merkintä ja jonka mukana on huvivenedirektiivin liitteen XV mukainen kirjallinen vakuutus vaatimustenmukaisuudesta, voidaan saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön, kun se on tarkoitettu liitettäväksi huviveneeseen ja kun valmistaja, val-

tuutettu edustaja tai, kolmannelta maasta ta-
pahtuvan tuonnin yhteydessä, varusteen
markkinoille saattava henkilö on tehnyt hu-
vivenedirektiivin liitteen III b kohdassa tar-
koitetun ilmoituksen.

5 §

Liitettävä moottori

Sisämoottori, sisäperämoottori ilman kiin-
teää pakoputkistoa, direktiivin 97/68/EY
mukaisesti tyyppiä hyväksytty moottori, joka
on edellä mainitun direktiivin liitteen I 4.2.3
kohdassa säädetyn vaiheen II mukainen, tai
direktiivin 88/77/ETY mukaisesti tyyppiä hy-
väksytty moottori saadaan saattaa markki-
noille tai ottaa käyttöön, jos valmistaja tai
valtuutettu edustaja antaa huvivenedirektiivin
liitteen XV 3 kohdan mukaisen ilmoituksen
siitä, että moottori täyttää huvivenedirektiiv-
in pakokaasupäästöjä koskevat vaatimukset
silloin, kun se asennetaan huviveneeseen tai
vesiskootteriin valmistajan ohjeiden mukai-
sesti.

3 luku

Vaatimustenmukaisuuden arviointi

6 §

*Vaatimustenmukaisuuden arviointi suunnitte-
lun ja rakentamisen osalta*

Valmistajan tai tämän valtuutetun edusta-
jan on ennen eräiden huviveneiden turvalli-
suudesta ja päästövaatimuksista annetun lain
3 §:n 1 kohdassa mainitun tuotteen valmis-
tamista ja markkinoille saattamista noudatet-
tava huvivenedirektiivin liitteen I A-osan 1
kohdassa määriteltyjen veneiden suunnittelu-
luokkien A, B, C ja D osalta seuraavaa me-
nettelyä:

1) luokkien A ja B huviveneelle, jonka
rungon pituus on:

a) vähintään 2,5 ja alle 12 metriä, tehdään
huvivenedirektiivin liitteen VI mukainen
valmistuksen sisäinen tarkastus testeillä täy-
dennettynä (Aa-moduuli), huvivenedirektiiv-
in liitteessä VII kuvailtu EY-tyyppitarkastus
(B-moduuli) täydennettynä huvivenedirektiiv-

vin liitteessä VIII tarkoitetulla tyyppimukai-
suudella (C-moduuli) tai mikä tahansa seu-
raavista moduuleista tai moduuliyhdistelmis-
tä: B + D (direktiivin liite IX; tuotannon laa-
dunvarmistus), B + E (direktiivin liite XVI;
tuotteen laatua koskeva vakuutus), B + F (di-
rektiivin liite X; tuotekohtainen tarkastus), G
(direktiivin liite XI; yksikkökohtainen tarkas-
tus) tai H (direktiivin liite XII; täydellinen
laadunvarmistus);

b) vähintään 12 ja enintään 24 metriä, teh-
dään huvivenedirektiivin liitteessä VII tarkoi-
tettu EY-tyyppitarkastus (B-moduuli) täy-
dennettynä huvivenedirektiivin liitteessä VIII
tarkoitetulla tyyppimukaisuudella (C-
moduuli) tai mikä tahansa seuraavista mo-
duuleista tai moduuliyhdistelmistä: B + D, B
+ E, B + F, G tai H;

2) luokan C huviveneelle, jonka rungon pi-
tuus on:

a) vähintään 2,5 ja alle 12 metriä, jos nou-
datetaan huvivenedirektiivin liitteen I A-osan
3.2 ja 3.3 kohtiin liittyviä yhdenmukaistettuja
standardeja, tehdään huvivenedirektiivin liit-
teessä V tarkoitettu valmistuksen sisäinen
tarkastus (A-moduuli), huvivenedirektiivin
liitteessä VI tarkoitettu valmistuksen sisäinen
tarkastus testeillä täydennettynä (Aa-
moduuli), huvivenedirektiivin liitteessä VII
kuvailtu EY-tyyppitarkastus (B-moduuli)
täydennettynä huvivenedirektiivin liitteessä
VIII tarkoitetulla tyyppimukaisuudella (C-
moduuli) tai mikä tahansa seuraavista mo-
duuleista tai moduuliyhdistelmistä: B + D, B
+ E, B + F, G tai H; jos ei noudateta huvi-
venedirektiivin liitteen I A-osan 3.2 ja 3.3
kohtiin liittyviä yhdenmukaistettuja standar-
deja, tehdään huvivenedirektiivin liitteessä
VI tarkoitettu valmistuksen sisäinen tarkastus
testeillä täydennettynä (Aa-moduuli), huvi-
venedirektiivin liitteessä VII kuvailtu EY-
tyyppitarkastus (B-moduuli) täydennettynä
huvivenedirektiivin liitteessä VIII tarkoitetu-
lla tyyppimukaisuudella (C-moduuli) tai mikä
tahansa seuraavista moduuleista tai moduu-
liyhdistelmistä: B + D, B + E, B + F, G tai H;

b) vähintään 12 ja enintään 24 metriä, teh-
dään huvivenedirektiivin liitteessä VII tarkoi-
tettu EY-tyyppitarkastus (B-moduuli) täy-
dennettynä huvivenedirektiivin liitteessä VIII
tarkoitetulla tyyppimukaisuudella (C-
moduuli) tai mikä tahansa seuraavista mo-

duuleista tai moduuliyhdistelmistä: B + D, B + E, B + F, G tai H; sekä

3) luokan D huviveneelle, jonka rungon pituus on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä, tehdään huvivenedirektiivin liitteessä V tarkoitettu valmistuksen sisäinen tarkastus (A-moduuli), huvivenedirektiivin liitteessä VI tarkoitettu valmistuksen sisäinen tarkastus testeillä täydennettynä (Aa-moduuli), huvivenedirektiivin liitteessä VII kuvailtu EY-tyyppitarkastus (B-moduuli) täydennettynä huvivenedirektiivin liitteessä VIII tarkoitetulla tyypinmukaisuudella (C-moduuli) tai mikä tahansa seuraavista moduuleista tai moduuliyhdistelmistä: B + D, B + E, B + F, G tai H.

Vesiskoottereille tehdään huvivenedirektiivin liitteessä V tarkoitettu valmistuksen sisäinen tarkastus (A-moduuli), huvivenedirektiivin liitteessä VI tarkoitettu valmistuksen sisäinen tarkastus testeillä täydennettynä (Aa-moduuli), huvivenedirektiivin liitteessä VII kuvailtu EY-tyyppitarkastus (B-moduuli) täydennettynä huvivenedirektiivin liitteessä VIII tarkoitetulla tyypinmukaisuudella (C-moduuli) tai mikä tahansa seuraavista moduuleista tai moduuliyhdistelmistä: B + D, B + E, B + F, G tai H.

Varusteille tehdään mikä tahansa seuraavista moduuleista tai moduuliyhdistelmistä muodostuvista arvioinneista: B + C, B + D, B + F, G tai H.

7 §

Huviveneen rakentamisen jälkeinen vaatimustenmukaisuuden arviointi

Luonnollisen tai oikeushenkilön, joka ottaa vastuun huviveneen rakentamisen jälkeisestä arvioinnista eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain 8 §:n 2 momentin mukaisesti, on tehtävä ilmoitetulle laitokselle rakentamisen jälkeistä selvitystä koskeva hakemus. Kyseisen henkilön on toimitettava ilmoitetulle laitokselle kaikki saatavilla olevat tuotteen ensimmäistä alkuperämaan markkinoille saattamista koskevat asiakirjat ja tekniset rakennekuvaukset.

Ilmoitetun laitoksen tehtävänä on tutkia asianomainen tuote ja suorittaa laskelmat ja muut arvioinnit varmistaakseen sen, että tuote on huvivenedirektiivin asiaankuuluvien

vaatimusten mukainen. Ilmoitetun laitoksen on laadittava suoritettua arviointia koskeva vaatimustenmukaisuusselvitys sekä ilmoitettava tuotteen markkinoille saattavalle tai käyttöön ottavalle henkilölle tämän velvoitteista.

Henkilö, joka saattaa tuotteen markkinoille tai ottaa sen käyttöön, laatii huvivenedirektiivin liitteen XV mukaisen vaatimustenmukaisuusvakuutuksen ja huolehtii CE-merkinnän sekä asianomaisen ilmoitetun laitoksen tunnusnumeron kiinnittämisestä tuotteeseen. Huvivenedirektiivin liitteen I 2.2 kohdassa kuvattuun valmistajan kilpeen on sisällytettävä sanat ”Rakentamisen jälkeinen todistus”.

8 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointi pakokaasupäästöjen osalta

Valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on ennen eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain 3 §:n 2 kohdassa mainitun tuotteen valmistamista ja markkinoille saattamista noudatettava huvivenedirektiivin liitteessä VII kuvailtua EY-tyyppitarkastusta (B-moduuli) täydennettynä huvivenedirektiivin liitteessä VIII tarkoitetulla tyypinmukaisuuden tarkastuksella (C-moduuli) tai mitä tahansa seuraavista moduuleista tai moduuliyhdistelmistä: B + D, B + E, B + F, tai G tai H.

9 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointi melupäästöjen osalta

Valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on ennen eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain 3 §:n 3 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetun tuotteen markkinoille saattamista tai käyttöön ottamista noudatettava seuraavaa menettelyä:

1) jos testit tehdään käyttäen yhdenmukaistettua melumittaustandardia (EN ISO 14509), tehdään huvivenedirektiivin liitteessä VI tarkoitettu valmistuksen sisäinen tarkastus testeillä täydennettynä (Aa-moduuli), huvivenedirektiivin liitteessä XI tarkoitettu yk-

sikkökohtainen tarkastus (G-moduuli) tai huvivenedirektiivin liitteessä XII tarkoitettu täydellinen laadunvarmistus (H-moduuli);

2) jos arviointiin käytetään Frouden lukua ja teho-oppouma-suhdearvoon perustuvaa menetelmää, tehdään huvivenedirektiivin liitteessä V tarkoitettu valmistuksen sisäinen tarkastus (A-moduuli), huvivenedirektiivin liitteessä VI tarkoitettu valmistuksen sisäinen tarkastus täydennettynä testeillä (Aa-moduuli), huvivenedirektiivin liitteessä XI tarkoitettu yksikkökohtainen tarkastus (G-moduuli) tai huvivenedirektiivin liitteessä XII tarkoitettu täydellinen laadunvarmistus (H-moduuli); tai

3) jos arviointiin käytetään edellä olevan 1 alakohdan mukaisesti laadittuja sertifioituja vertailuvenetietoja, tehdään huvivenedirektiivin liitteessä V tarkoitettu valmistuksen sisäinen tarkastus (A-moduuli), huvivenedirektiivin liitteessä VI tarkoitettu valmistuksen sisäinen tarkastus täydennettynä lisävaati-

muksilla (Aa-moduuli), huvivenedirektiivin liitteessä XI tarkoitettu yksikkökohtainen tarkastus (G-moduuli), tai huvivenedirektiivin liitteessä XII tarkoitettu täydellinen laadunvarmistus (H-moduuli).

Eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain 3 §:n 3 kohdan c ja d alakohdassa mainittujen tuotteiden osalta valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on noudatettava huvivenedirektiivin liitteessä VI tarkoitettua valmistuksen sisäistä tarkastusta täydennettynä lisävaatimuksilla (Aa-moduuli), taikka G- tai H-moduulin mukaista arviointia.

10 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20 .